

Obec Tekovské Lužany

PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA
OBCE
TEKOVSKÉ
LUŽANY
NA ROKY 2015 – 2020

Názov	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tekovské Lužany na roky 2015 – 2020
Územné vymedzenie	Obec Tekovské Lužany, okres Levice, Nitriansky kraj
ÚPN-O schválený	nie
Dátum schválenia PHSR	
Dátum platnosti	do 31.12. 2020
Verzia	1.0
Publikovaný verejne	www.tekovskelukazany.sk
Forma spracovania	s pomocou externých expertov
Riadenie procesu spracovania	v pracovnej skupine
Obdobie spracovania	marec – máj 2015
Financovanie	z vlastných zdrojov obce

Ekoplán, s.r.o. Bratislava

plány a projekty pre obce a mestá – územné plány, PHSR, regenerácie sídiel, EIA/SEA

www.ekoplan.cityplan.eu

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Účel programového dokumentu	5
1.2 Metodika spracovania a priebeh prác na príprave programového dokumentu.	7
1.3 Hodnotenie uplatňovanej stratégie a realizovaných projektov	10
2. Analytická časť	12
2.1 Analýza vnútorného prostredia	12
2.1.1 Základná charakteristika obce	
2.1.2 História obce	
2.1.3 Obyvateľstvo a demografická situácia	
2.1.4 Trh práce a sociálna situácia	
2.1.5 Hospodárska základňa	
2.1.6 Občianska vybavenosť	
2.1.7 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor	
2.1.8 Bývanie a bytový fond	
2.1.9 Dopravná a technická infraštruktúra	
2.1.10 Prírodné podmienky a životné prostredie	
2.1.11 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce	
2.1.12 Analýza pripravovaných projektov	
2.1.13 Analýza silných stránok a slabých stránok územia	
2.2 Analýza vonkajšieho prostredia	35
2.2.1 Analýza regionálnych vzťahov a väzieb	
2.2.2 Analýza hlavných vonkajších faktorov rozvoja a ich vplyvu	
2.2.3 Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia	
2.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia.	37
2.3.1 SWOT analýza	
2.3.2 STEEP analýza	
2.3.3 Analýza problémov a možných rizík	
2.3.4 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk	
3. Strategická časť	45
3.1 Strategická vízia	45
3.2 Návrh a opis stratégie.	45
3.3 Strategické ciele	46
4. Programová časť	49
4.1 Návrh opatrení a aktivít	49
4.2 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry.	53
4.3 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť B – Rozvoj bývania, podnikania a životné prostredie	61

4.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť C – Služby a možnosti pre obyvateľov a návštevníkov	68
5. Realizačná časť	75
5.1 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie	75
5.2 Časový harmonogram realizácie	75
5.3 Monitorovanie a hodnotenie plnenia programového dokumentu.	76
5.4 Komunikačná stratégia k cieľovým skupinám	78
5.5 Akčný plán iniciačný	78
6. Finančná časť	81
6.1 Finančné zabezpečenie realizácie	81
6.2 Finančný plán.	83
7. Záver	88
8. Prílohy	89
8.1 Zoznam členov pracovnej skupiny	89
8.2 Zoznam informačných zdrojov a východiskových dokumentov	89
8.3 Zoznam použitých skratiek	90

1. Úvod

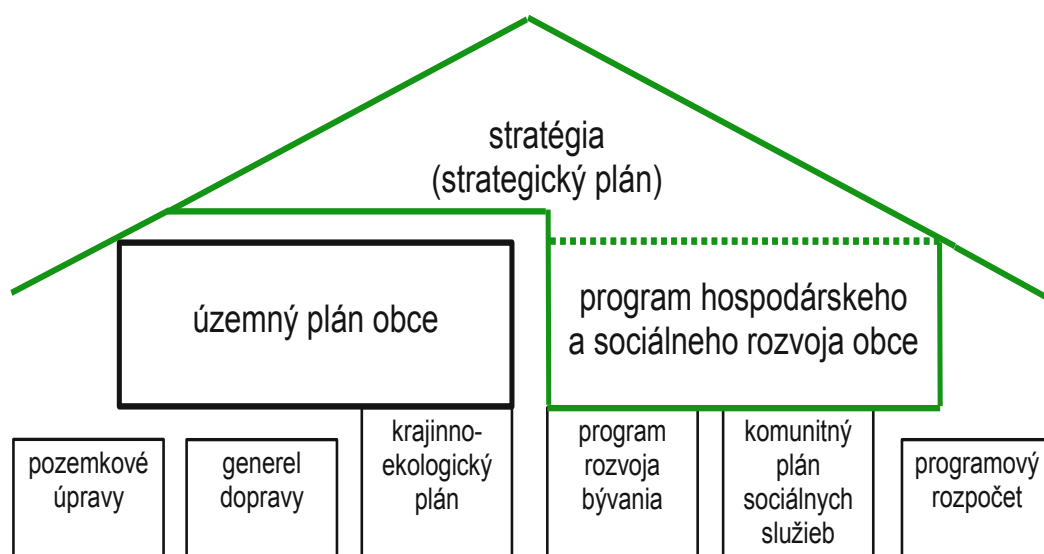
1.1 Účel programového dokumentu

Úlohy a kompetencie obcí pri uskutočňovaní podpory regionálneho rozvoja vyplývajú obciam zo Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky a zo Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení zákona č. 309/2014 Z.z.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len „program rozvoja“ alebo PHSR) má charakter strategického, t. j. strednodobého až dlhodobého rozvojového dokumentu. Plánovací horizont strategickej časti programu rozvoja obce Tekovské Lužany sa ťažiskovo týka programovacieho obdobia 2014-2020, s výhľadovým horizontom do roku 2025.

Program rozvoja je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstavuje jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Obec Tekovské Lužany vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj obce. V podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja, založený na iniciovaní potrebných a žiadúcich zmien. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako dokument zastrešujúci rozvojovú politiku na miestnej úrovni

Zdroj: Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013

Program rozvoja je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto jeho úlohou je zastrešovať ostatné plánovacie dokumenty a odvetvové koncepcie spracované na miestnej úrovni. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program

rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj keď ide o komplexný dokument, jeho cieľom nie je vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie. Podstatou je z množstva problémov a problémových okruhov identifikovať tie, ktoré sú v danom prostredí kritické. Za účelom dosiahnutia čo najvyššej efektivity a reálnosti cieľov sústreďuje zdroje na niekoľko prioritných cieľov, resp. prioritných oblastí rozvoja.

Dlhší plánovací horizont znamená veľkú mieru neistoty a rizika, ktoré nemožno vopred predvídať s dostatočnou presnosťou. Preto má program rozvoja charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol program rozvoja skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný.

Z právneho hľadiska je dokumentom koordinačným, ktorý nemá charakter všeobecne záväzného predpisu. Zámery obsiahnuté v tomto dokumente sú záväzné len pre obstarávateľa v rovine morálneho a politického záväzku, daného schválením dokumentu v obecnom zastupiteľstve. Ostatné fyzické a právnické osoby sú programom viazané len do tej miery, s ktorou sami vyslovili súhlas.

Výlučné kompetencie pri obstarávaní programu má obec a jej výkonné orgány. Na základe Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, získali obce na úseku regionálneho rozvoja právomoc vypracúvať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (čl. I., § 2). Obecné zastupiteľstvo program rozvoja schvaľuje, rovnako ako aj aktualizácie tohto dokumentu.

Obsah programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je legislatívne vymedzený Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov v §8 nasledovne:

(1) Program rozvoja obce vytvorený v partnerstve

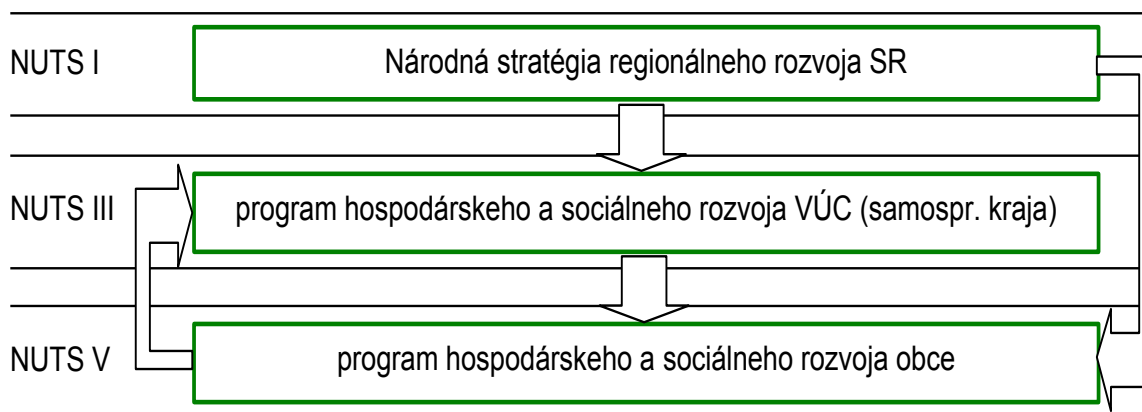
- a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a

e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Vypracovaním tohto dokumentu obec napĺňa jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania. Súčasne tak zvýši svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže obec musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovské Lužany sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v tomto dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja – predovšetkým s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Sústava základných programových dokumentov na podporu regionálneho rozvoja v SR

Zdroj: vlastné spracovanie

1.2 Metodika spracovania a priebeh prác na príprave programového dokumentu

Metodika

Súčasťou tohto dokumentu je stručný opis metodiky a procesu tvorby programu rozvoja obce. Cieľom je uľahčiť spravovanie a ďalšiu modifikáciu dokumentu a umožniť lepšie pochopenie princípov strategického plánovania smerom k širšej verejnosti, predovšetkým spolutvorcom a užívateľom plánu. Predpokladá sa, že po ukončení etapy prípravy programu ho jeho užívatelia budú sami prispôbovať meniacim sa podmienkam. Pri rešpektovaní metodických postupov by nemalo dôjsť k narušeniu konzistentnosti myšlienok obsiahnutých v dokumente.

Dokument bol vypracovaný v súlade s platnou Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, verzia 1.0. a 2.0. Pri usmerňovaní plánovacieho procesu a spracovaní dokumentu boli aplikované metodické postupy vyvinuté v rámci viacerých výskumných projektov (projekt APVT Metodika tvorby strategického rozvojového plánu obce) a ďalších domácich a zahraničných metodík strategického plánovania na komunálnej úrovni (p. metodické podklady – kap. 8.2).

Plánovací postup

V procese spracovania Programu rozvoja obce Tekovské Lužany bol aplikovaný prístup predstavujúci kombináciu expertnej a komunitnej metódy, ktorý spája profesionalizmus a miestne znalosti. Cieľom je, aby program rozvoja obce nebol len „názorom odborníkov“, ale aby bol zrozumiteľný i pre laikov a slúžil obci a jej obyvateľom.

Program rozvoja obce je výsledkom partnerskej spolupráce:

- politickej reprezentácie obce na čele so starostom
- obyvateľov obce a ďalších kľúčových aktérov
- odborníkov poskytujúcich asistenciu a metodické vedenie v iniciačnej fáze

Spolupráca s uvedenými aktérmi sa realizovala prostredníctvom priamych neformálnych rozhovorov na tému budúceho smerovania rozvoja obce. Hlavným partnerom pre zabezpečenie občianskej participácie bolo vedenie obce.

Proces tvorby programu rozvoja obce tvoria 3 hlavné etapy:

- analýzy
- tvorba stratégie
- operatívne plánovanie (programovanie) – tvorba programovej, realizačnej a finančnej časti

Informácie pre analýzy poskytla obec, ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne.

Analýzy, podobne ako aj samotná rozvojová stratégia, sa sústreďovali len na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky. Preto sú kvalitatívne hodnotenia uprednostnené pred kvantitou vstupných dát. Úlohou analýz je poskytnúť odpoveď na otázku, „kde sa obec v súčasnosti nachádza“.

Ďalším krokom bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie rozvojových cieľov.

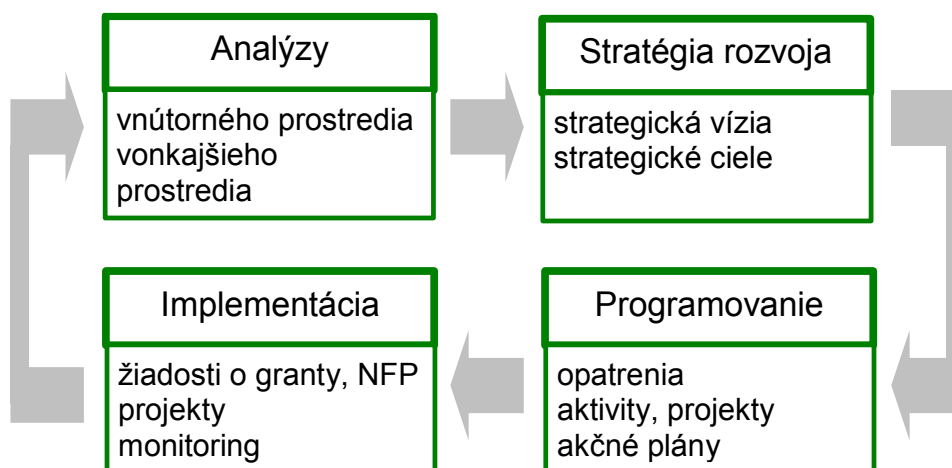
Ďalšou etapou programového dokumentu je tvorba stratégie, pozostávajúca zo strategickej vízie, podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov.

Vo fáze operatívneho plánovania (programovania) boli stanovené konkrétne opatrenia, aktivity a rámcové projekty – akčné plány, ktoré majú viesť k naplneniu vízie a dlhodobých cieľov. To znamená, že pokiaľ predmetom stanovenia rozvojovej stratégie bolo zodpovedať otázku „kde chceme byť?“, tak akčné plány majú povedať „ako sa tam dostaneme“.

Harmonogram spracovania PHSR

Termín (2015)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

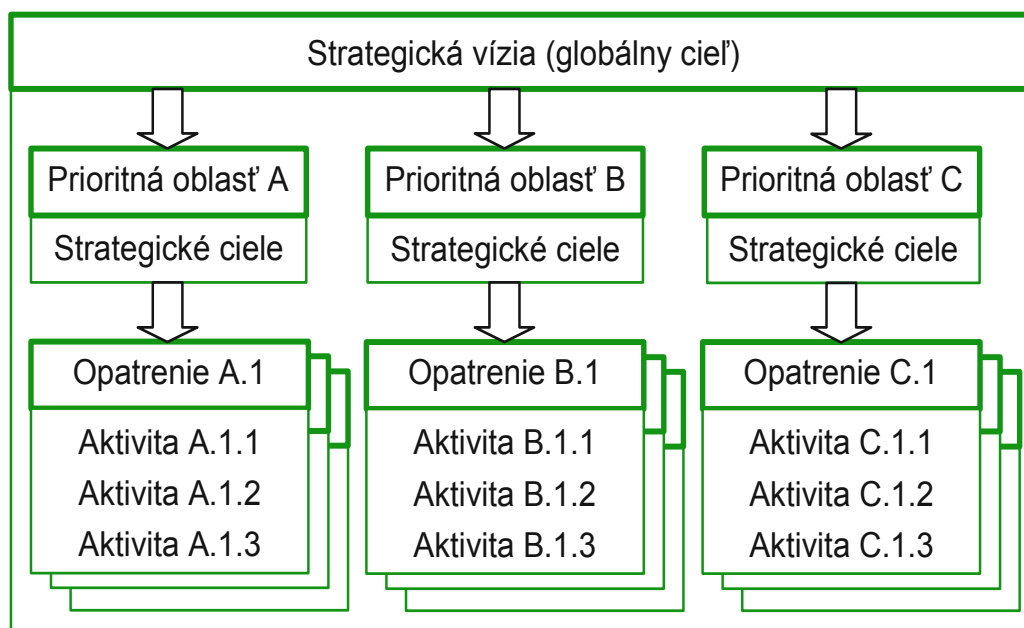
Postup spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Program rozvoja obce má hierarchickú štruktúru, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa prioritných oblastí a uzatvára ju sústava opatrení, projektov a aktivít zhrnutých v akčných plánoch. Hierarchické usporiadanie znamená aj rozdielne časové horizonty. Program rozvoja obce je teda integrovaným plánovacím dokumentom (preto sa používa označenie „program“ a nie „plán“) zahŕňajúcim strategickú časť, ktorú tvoria dlhodobějšíe ciele a programovú časť – opatrenia, aktivity a projekty realizovateľné v kratšom období.

Princíp hierarchickej štruktúry programu rozvoja obce

Zdroj: Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013

1.3 Hodnotenie uplatňovanej stratégie a realizovaných projektov

Obec pristupuje koncepčne k usmerňovaniu svojho rozvoja na základe aktuálnych plánovacích dokumentov – územného plánu obce a programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Doterajší program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bol vypracovaný na roky 2004 – 2006 v marci 2004 a aktualizovaný pre programové obdobie 2007 – 2013 v júni 2007 (spracovateľ: Ing. Töröková).

Z hodnotenia plnenia doterajšieho PHSR obce vyplynulo, že rozvojová stratégia obce je v zásade naďalej aktuálna a nevyžaduje podstatnejšie úpravy. V uplynulom období boli čiastočne alebo úplne realizované viaceré kľúčové projekty / aktivity, navrhované v doterajšom PHSR.

Ex-post hodnotenie doterajšieho PHSR – zoznam realizovaných a čiastočne realizovaných projektov

Č.	Názov aktivity / projektu	Rok začatia	Rok ukonč.	Ukazovateľ (%splnenia)	Náklady v EUR	Zdroje
	Rekonštrukcia a prístavba hasičskej zbrojnice		2011	100%	240 000	fondy EÚ
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia		2011	100%	189 000	fondy EÚ
	Rekonštrukcia základnej školy		2012	100%	420 000	fondy EÚ
	Revitalizácia centrálnej zóny obce		2012	100%	670 000	fondy EÚ
	Rekonštrukcia verejného priestranstva a parku		2013	100%	28 000	obec
	Zateplenie budovy zdravotného strediska		2014	100%	220 000	fondy EÚ
	Rekonštrukcia komunitného centra		2015	100%	199 000	fondy EÚ
	Rekonštrukcia budovy obecného úradu		2016	100%	68 000	fondy EÚ

Do nového programu rozvoja bolo z predchádzajúceho dokumentu prevzatých niekoľko navrhovaných aktivít a projektov, pričom boli modifikované podľa aktuálnej situácie. Doplnená bola aj analytická časť. Výsledný dokument bol z obsahového a procesného hľadiska obstarania prispôsobený záväzným požiadavkám novej metodiky.

2. Analytická časť

Analytická časť pozostáva z komplexnej situačnej analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia. Je štruktúrovaná podľa hlavných oblastí života obce a funkčných subsystémov. Okrem analýz samotnej obce bolo treba väčšiu pozornosť venovať analýzám externého prostredia, s cieľom identifikovať konkurenčné aktivity v regióne i možnosti ďalšej spolupráce s okolitými obcami. Na základe situačnej analýzy bola vypracovaná celková sumarizácia – zhodnotenie súčasného stavu územia.

Pre spracovanie analytickej časti boli okrem informačných zdrojov uvedených v kap. 8.2 použité súbory dát, ktoré poskytla obec a dáta zverejňované Štatistickým úradom SR. Ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, miestnym zisťovaním, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne.

Analýzy technického vybavenia, urbanistickej štruktúry a bytového fondu sú v programe rozvoja sumarizované len v skrátenej podobe, vzhľadom k tomu, že technické detaily sú podrobnejšie popísané v aktuálnej územnoplánovacej dokumentácii obce.

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Školstvo a vzdelávanie	obec	–
Zdravotníctvo	–	–
Sociálna starostlivosť	obec	–
Ekonomická situácia	obec	–
Životné prostredie	MŽP SR	www.enviroportal.sk

2.1 Analýza vnútorného prostredia

2.1.1 Základná charakteristika obce

Obec Tekovské Lužany leží vo východnej časti Podunajskej nížiny. Reliéf je rovinný až mierne zvlnený, s minimálnym kolísaním nadmorskej výšky od 143 do 230 m.n.m. Územie je odlesnené a intenzívne poľnohospodársky využívané. Na základe počtu obyvateľov sa obec Tekovské Lužany zaraďuje medzi malé obce (2900 obyvateľov). Cez obec prechádza významný dopravný koridor – štátna cesta I. triedy č. I/75 Lučenec – Veľký Krtíš – Nové Zámky – Šaľa – Galanta – Sládkovičovo. Najbližšími mestami sú Levice a Želiezovce. Z hľadiska administratívneho členenia je obec súčasťou okresu Levice a Nitrianskeho kraja.

2.1.2 História obce a pamiatky

Historický vývoj

Prvá písomná zmienka o obci s farou je z roku 1156. V roku 1293 patrila ostrihomskému arcibiskupstvu, r. 1508 sa spomína ako zemepanské mestečko a stredisko južnej časti arcibiskupského panstva v Tekovskej župe.

V roku 1662 obec dostala jarmočné právo a r. 1845 trhové právo. V 18. storočí tu zaviedli chov koní. V roku 1849 boli v chotári boje maďarských povstaleckých vojsk s cisárskymi vojskami.

V rokoch 1938 – 1945 bola obec pripojená k Maďarsku. JRD bolo založené v r. 1949.

Kultúrno-historické pamiatky

V obci sa nachádzajú viaceré pamiatky:

- barokovo-klasicistický kostol (reformovaný) – znovu postavený s farou po tureckom spustošení v roku 1595 Máriou
- barokový kostol sv. Štefana kráľa (rímskokatolícky) – z rokov 1742-1745; jednostupňový s prestavanou vežou
- zvonica (reform.) v Hulvinkách – z 18. storočia
- kaštieľ pôvodne renesančný zo 17. storočia, prestavaný a rozšírený v barokovom, resp. neoklasicistickom štýle, situovaný v bývalej osade Arma
- Trojičný stĺp – baroková plastika situovaná vo farskej záhrade
- prícestná socha sv. Jána Nepomuckého, klasicistická z roku 1780, obnovená v roku 1930
- kríž v rohu honu Csillapos z roku 1827 (pútnické miesto)
- vinohrady a vinohradnícke domčeky z 19. storočia – na západnom a východnom cípe k.ú.
- pamätník na udalosti z roku 1849

2.1.3 Obyvateľstvo a demografická situácia

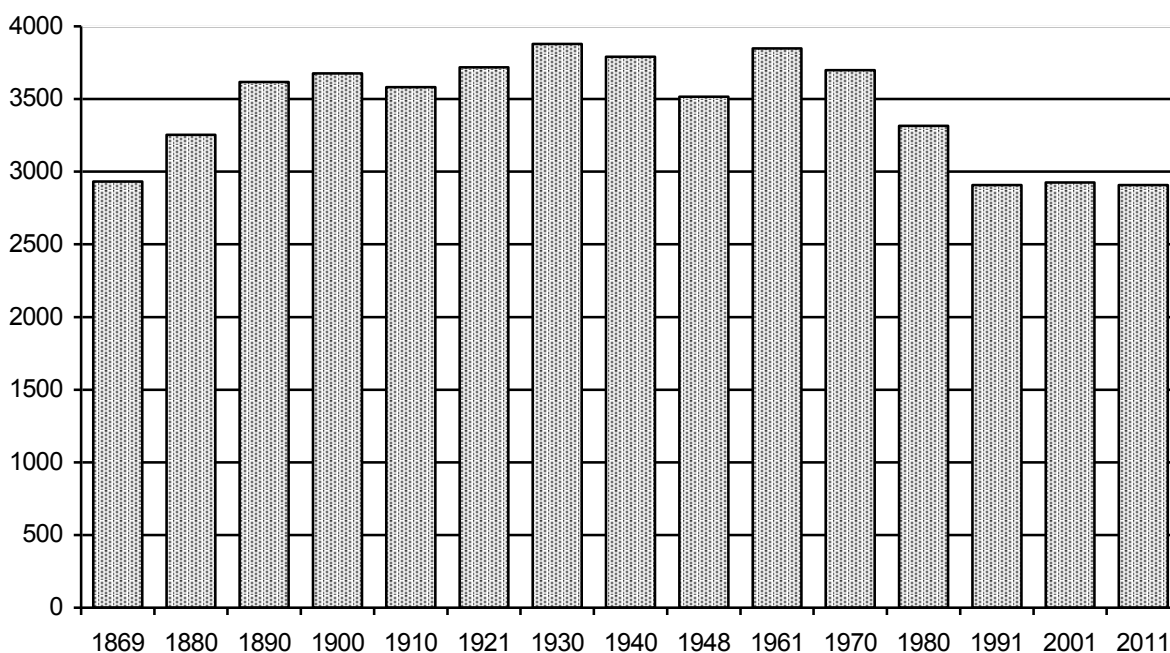
Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Tekovské Lužany, vrátane neskôr pričlenených častí, aj v minulosti patrili medzi veľké obce. V roku 1869 bol počet obyvateľov rovnaký ako v súčasnosti. Miestna populácia kontinuálne rástla až do roku 1930, kedy bol zaznamenaný historicky najvyšší počet obyvateľov – 3878 obyvateľov (vrátane vtedy samostatných obcí Hulvinky a Tekovské Lužianky). V priebehu

d'alších 30 rokov počet obyvateľov stagnoval v rozpätí od 3500 do 3800. Ďalšie 3 dekády znamenali pre obec pomerne prudký populačný pokles. Tento vývoj bol dôsledkom sťahovania obyvateľov do miest, v ktorých sa sústredila priemyselná výroba, za podpory masívnej bytovej výstavby. Nezvrátilo ho ani zaradenie obce Tekovské Lužany medzi strediskové obce (stredisko miestneho významu). Až v 90. rokoch 20. storočia sa počet obyvateľov stabilizoval pod úrovňou 3000 obyvateľov a ďalej už neklesá. K 31.12. 2014 mala obec 2941 obyvateľov. Situácia je však priaznivejšia v porovnaní s okolitými menšími obcami, ktoré zaznamenávajú dlhodobý sústavný populačný pokles.

Vývoj počtu obyvateľstva

Rok Sčítania obyv.	Tekovské Lužianky	Hulvínky	Tekovské Lužany - časť	Tekovské Lužany
1869	616	321	1996	2933
1880	640	358	2256	3254
1890	705	396	2515	3616
1900	681	412	2584	3677
1910	604	394	2584	3582
1921	651	376	2691	3718
1930	639	386	2853	3878
1940	609	396	2785	3790
1948	448	350	2717	3515
1961				3848
1970				3699
1980				3315
1991				2909
2001				2926
2011	389	323	2168	2907

Prírodný a mechanický pohyb obyvateľstva

Rok	narodení	zosnulí	prihlásení	odhlásení	Bilancia	Počet obyvateľov
2008	24	36	82	42	+28	2978
2009	28	36	65	42	+15	2993
2010	34	40	42	62	-26	2967
2011	28	31	60	38	+19	2986
2012	37	47	42	61	-29	2957
2013	29	27	30	49	-17	2940
2014	35	32	35	37	+1	2941

V priebehu posledných 15-20 rokov sa znížil počet detí do 14 rokov (detí v predproduktívnom veku). V už 90. rokoch obec patrila k regresívnemu populačnému typu, ktorý sa prejavuje prírodným úbytkom počtu obyvateľov. Tento trend sa naďalej prehľbuje.

Z hľadiska prognózovania budúceho demografického vývoja má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Podľa všeobecnej interpretácie hodnoty vyššie ako 100 zodpovedajú dlhodobějšímu výhľadu prírodného prírastku počtu obyvateľov, pri nižších hodnotách možno predpokladať stagnáciu až prírodný úbytok. Tento ukazovateľ v roku 2001 dosahoval hodnotu 73,80 a v roku 2011 hodnotu 108. Zvýšenie však bolo spôsobené najmä zvýšením veku odchodu do dôchodku, menej zvýšením demografickej vitality populácie. Až hodnoty indexu dlhodobo vyššie ako 100 zodpovedajú prírodnému

prírastku počtu obyvateľov. Z hľadiska prirodzeného pohybu preto možno do budúcnosti prognózovať stagnáciu.

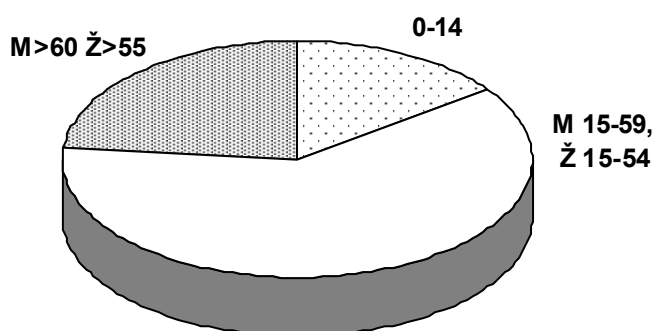
Tomu zodpovedá aj porovnanie natality a mortality – počet zosnulých v obci za sledované obdobie posledných 7 rokov mierne prevyšuje počet narodených (215 narodených : 249 úmrtí).

Z analýzy vyplýva, že v súčasnosti je možné zabezpečiť rast počtu obyvateľov posilnením migrácie smerom do obce. V prípade naplňovania potenciálu prisťahovania nových obyvateľov, hlavne mladých rodín, by v budúcnosti mohlo dôjsť k zlepšeniu demografického profilu obce a zabezpečeniu stabilnejšej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzenou menou.

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	2011
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	2907
z toho muži	1443
z toho ženy	1464
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	443
Počet obyvateľov v produktívnom veku	2054
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	410

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011.

Skladba obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	maďarská	slovenská	rómska	česká	iná a nezistená
	1915	841	34	21	96

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby heterogénne, s prevahou obyvateľov maďarskej národnosti. K maďarskej národnosti sa hlási 65,8%, k slovenskej národnosti 28,9%. Podľa aktuálneho Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013 predstavuje v obci podiel etnických Rómov 10,8%. K rómskej národnosti sa však hlási len 1% obyvateľov.

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatolícka cirkev	Reform. kresťanská cirkev	Evanjelická cirkev a.v.	bez vyznania	ostatné a nezistené
	1227	380	217	731	352

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Podľa vierovyznania sa najviac obyvateľov v súčasnosti hlási k rímskokatolíckej cirkvi – 42,2% obyvateľov a tento podiel sa udržiava relatívne stabilný. Významný je však aj podiel obyvateľov, ktorí sa hlásili k evanjelickým cirkvám. V porovnaní s inými obcami je výrazne nadpriemerný podiel obyvateľov bez vyznania – až 25%.

Vzdelanostná úroveň obyvateľov

Dosiahnuté vzdelanie	
Základné	660
Učňovské (bez maturity)	510
Stredné odborné (bez maturity)	341
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	85
Úplné stredné odborné (s maturitou)	410
Úplné stredné všeobecné	105
Vyššie odborné	37
Vysokoškolské 1. stupňa (bakalárske)	62
Vysokoškolské 2. stupňa (magisterské)	148
Vysokoškolské 3. stupňa (doktorandské)	7
Bez vzdelania	471
Nezistené	71

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Úroveň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva je priemerná, za uplynulých 10 rokov však zaznamenala podstatné zvýšenie.

2.1.4 Trh práce a sociálna situácia

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má podpriemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov je 46,5%, čo je podstatne menej ako celoštátny priemer. Dôvodom je najmä vysoký podiel obyvateľov v poproduktívnom veku.

Okres Levice bol v minulosti regiónom s najvyššou mierou nezamestnanosti. Počet nezamestnaných stúpal od roku 1996, vrchol dosiahol v rokoch 1999 – 2003. V roku 2001 dosahovala miera evidovanej nezamestnanosti v okrese 23,8% (o 5 perc. bodov viac ako celoštátny priemer), pričom v obci Tekovské Lužany k 31.12.2002 dosahovala miera

nezamestnanosti až 44,14%. Do roku 2009 sa počet nezamestnaných mierne znížil, potom opäť mierne stúpal. V roku 2011 bolo v obci podľa sčítania viac ako 454 nezamestnaných, čo predstavuje mieru nezamestnanosti 33,6%.

Príčiny vysokej nezamestnanosti spočívajú v štrukturálnych problémoch hospodárskej základne regiónu, v ktorom dominovala poľnohospodárska výroba, viaceré podniky spracovateľského priemyslu ukončili činnosť a zamestnancov prepustili. V obci Tekovské Lužany je miera nezamestnanosti umocnená prítomnosťou početnej rómskej komunity, ktorá vo všeobecnosti patrí medzi znevýhodnené skupiny na trhu práce. Vysoký podiel obyvateľov žijúcich na hranici chudoby spôsobuje sociálne napätie najmä v rómskej komunite, ktoré sa prejavuje aj zvýšeným výskytom niektorých sociálno-patologických javov. Vzájomné sociálne kontakty rómskej komunity a nerómskeho obyvateľstva sú však obmedzené. Príčinou je odlišné sociálne správanie rómskych obyvateľov – preferovanie odlišných rodinných modelov, životných stratégií a životného štýlu (napr. väčšia spontánnosť, hlučnosť).

Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 väčšina obyvateľov pracovala v terciárnom sektore (služby) – 645 obyvateľov, v sekundárnom sektore (priemysel) pracovalo 452 obyvateľov a v primárnom sektore (poľnohospodárstvo) 129 obyvateľov.

Počet pracovných príležitostí v obci neuspokojuje dopyt po pracovných príležitostiach. Z celkového počtu 1353 ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádzalo za prácou mimo obec 837 obyvateľov, t.j. 62%. Obyvatelia odchádzajú za zamestnaním do okolitých miest a obcí – Želiezoviec, Levíc, ale aj do sídiel mimo regiónu, okresu i kraja.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	1353
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	46,5
- pracujúci (okrem dôchodcov)	852
- pracujúci dôchodcovia	31
- osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	89
- nezamestnaní	454
- študenti	193
- dôchodcovia	666

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

2.1.5 Hospodárska základňa

Hospodárska základňa je vzhľadom k počtu obyvateľov obce pomerne málo rozvinutá. V riešenom území je zastúpená predovšetkým poľnohospodárska výroba. Podľa Atlasu SSR obec patrí do lucernovo-jačmenno-pšeničnej oblasti. V rastlinnej výrobe prevládajú bežné obilniny (jačmeň, pšenica) a krmoviny, pestuje sa aj zelenina a v katastri obce sú menšie plochy vinohradov. Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu v obci predstavuje 92% z

výmery katastrálneho územia. O intenzívnej poľnohospodárskej výrobe svedčí aj vysoký podiel ornej pôdy na celkovej výmere PPF.

V obci v minulosti pôsobili 2 poľnohospodárske družstvá fungovali (PD Pokrok a PD Klas), ktoré len pre obyvateľov obce vytvárali 750 pracovných miest. V živočíšnej výrobe sa zaoberali chovom hovädzieho dobytku (viac ako 5000 ks) a ošípaných (viac ako 13 000 ks). Neskôr boli veľkochovy zrušené a v súčasnosti už živočíšna výroba funguje len v minimálnej miere.

Na okrajoch obce, ako aj mimo zastavaného územia boli vybudované hospodárske dvory, mechanizačné strediská, skleníkové hospodárstva. V súčasnosti má PD Pokrok 3 hospodárske strediská, z toho 1 prenajíma samostatne hospodáriacim roľníkom. Bývalé stredisko PD klas prevádzkuje spoločnosť SOMEK. V obci podniká väčší počet samostatne hospodáriacich roľníkov. Najväčším poľnohospodárskym podnikom je PD Pokrok, ktoré hospodári na pôde s výmerou 2500 ha (z toho v k.ú. obce 1600 ha).

V rastlinnej výrobe prevláda pestovanie obilnín, v menšej miere sa pestuje aj zelenina. Na poľnohospodárskej malovýrobe sa podieľajú aj obyvatelia na svojich prídomových hospodárstvach, záhradách a vinohradoch. V minulosti tu bolo rozšírené aj včelárstvo.

Priemyselná výroba v obci je zastúpená len malými prevádzkami. V obci mal tradície potravinársky priemysel – mliekareň Zelenyanszki je mimo prevádzky. Najvýznamnejším potravinárskym podnikom v obci je Pekáreň Bageta.

Výrobné-remeselné aktivity v malom rozsahu prevádzkujú aj živnostníci, ktorí sa orientujú zväčša na stavebné profesie.

Evidencia podnikateľských subjektov obce Tekovské Lužany

Názov podnikateľského subjektu / sídlo	Počet zam.	Prírastok / úbytok zamestn.	Tržby (rok)	Rast pridanej hodnoty (rok)	Záznam z rokovania	Kontakt
PD Pokrok Tekovské Lužany Osloboditeľov 13	15	–	–	–	–	–
PROAGROS s.r.o. Levice prevádzka T. Lužany	12	–	–	–	–	–
Tekovia-D s.r.o. prevádzka Zálogoš	12	–	–	–	–	–
TYMBEX s.r.o. Tekovské Lužany	12	–	–	–	–	–
Pekáreň Bageta Tekovské Lužany	10	–	–	–	–	–
SOMEK s.r.o. Tekovské Lužany	10	–	–	–	–	–
M-AGROKOM Marcelová prevádzka T. Lužany	8	–	–	–	–	–
COOP Jednota SD Nové Zámky	10	–	–	–	–	–

2.1.6 Občianska vybavenosť

V obci sú zastúpené najdôležitejšie zariadenia základnej občianskej vybavenosti. Z hľadiska priestorovej lokalizácie sú situované prevažne v centrálnej časti obce.

Školstvo

V obci sú 2 plnotriedne základné školy – ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a ZŠ s vyučovacím. Spolu majú viac ako 40 zamestnancov a takmer 500 žiakov. Obe ZŠ majú samostatné areály aj riaditeľstvá. Od roku 2002 sú právnym subjektom, ich zriaďovateľom je obec. Školy majú vybudované športoviská, chýba však telocvičňa. Školy navštevujú aj žiaci z okolitých obcí Bajka, Málaš a Ondrejovce. V obci je tiež materská škola, ktorú navštevuje viac ako 50 detí. Počet detí sa po poklese v posledných rokoch stabilizoval. Od roku 2014 v obci funguje Materské centrum Klbko.

Najbližšie stredné školy sú v Želiezovciach a Leviciach.

Zdravotníctvo a sociálne služby

V obci je obvodné zdravotné stredisko, ktoré zabezpečuje zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov obce Tekovské Lužany i okolitých obcí. Pôsobia tu praktickí lekári, gynekológ, detský lekár a stomatológ. Budovy zdravotného strediska sú vo vlastníctve obce. V zdravotnom stredisku je lekáreň.

Zdravotnú starostlivosť poskytujú obyvateľom obce ďalej zdravotnícke zariadenia v Želiezovciach, kde je aj poliklinika. Nemocnica s poliklinikou II. typu je v Leviciach.

Sociálne služby poskytuje Zariadenie sociálnych služieb Samaritán. Kapacita zariadenia je 40 lôžok. Zariadenie poskytuje služby stravovania, bývania, zaopatrenia, zdravotnej starostlivosti, rehabilitácie. Pôsobí tu tiež Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS).

Ostatné zariadenia nekomerčnej vybavenosti

Pre účely miestnej administratívy slúži objekt obecného úradu, ktorý bol v roku 2015 komplexne rekonštruovaný.

V oblasti kultúry poskytuje svoje služby obecná knižnica disponujúca viac ako 20 výtlačkami, internetový klub a miestne kultúrne stredisko. V polyfunkčnom objekte kultúrneho domu sa nachádza hlavná sála a niekoľko menších priestorov. Objekt má široké využitie – konajú sa tu festivaly, prehliadky, plesy, divadelné predstavenia, schôdze, mnohé kultúrne podujatia organizované obcou, miestnymi základnými a materskými školami, a mimovládnymi organizáciami.

Nekomerčnú vybavenosť ďalej reprezentujú cintoríny s domami smútku a kostoly – (rímskokatolícky a reformovaný), požiarna zbrojnica.

Šport

V obci je športový areál s futbalovým ihriskom. Ďalej tu bolo vybudované viacúčelové ihrisko. Pre športovo-rekreačné aktivity sa využívajú aj vodné nádrže Prekár a Pahorky. Pri obecnom úrade bolo v minulosti kúpalisko.

Komerčná vybavenosť – obchod, služby

Sektor komerčných služieb a obchodu v obci je primerane rozvinutý. Pôsobí tu viac ako maloobchodných jednotiek. Je tu niekoľko predajní potravín a zmiešaného tovaru; z nich najväčšia je predajňa COOP Jednota. Ďalej sú tu predajne kvetov, textilu a obuvi, ovocia a zeleniny, autosúčiastok, gazdovských potrieb, papiernictva, drogérie, stavebného materiálu.

Pomerne široké je aj spektrum poskytovaných služieb. Viacero prevádzok poskytuje služby spoločného stravovania a občerstvenia – 3 pohostinstvá, vináreň, bistro, 2 bary. Ďalej sú to služby pre obyvateľstvo – čerpacia stanica pohonných hmôt, kamenárstvo, výkup poľnohospodárskych výrobkov, opravárenské služby, pohrebné služby, umelecké kováčstvo a ryteľstvo, kaderníctvo, kozmetika sklenárstvo. Je tu tiež prevádzka pošty a filiálka Slovenskej sporiteľne.

V okresnom meste je tiež široké spektrum komerčných prevádzok rôzneho druhu a štandardu poskytovaných služieb, vrátane veľkokapacitných zariadení maloobchodu.

2.1.7 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor

Kultúra sa v minulosti do značnej miery prelínala s náboženskými obradmi. Aj v súčasnosti sa viaceré kultúrne podujatia spájajú s náboženskými tradíciami.

V priebehu roka obec a spoločenské organizácie organizujú kultúrne a športové podujatia – Majáles, Lužianske dni – obecné slávnosti, podujatia pri príležitosti Dňa matiek, Dňa detí, príležitostne okresné stretnutia a priehliadky folklórnych súborov, plesy, stolnotenisový turnaj, futbalové turnaje.

Ide hlavne o podujatia lokálneho významu, navštevované miestnymi občanmi. Ku kultúrnemu a spoločenskému životu v obci prispievajú aj miestne spoločenské organizácie. Pôsobia tu tiež viaceré umelecké súbory (tanec, folkór).

Obec má rozvinuté medzinárodné družobné vzťahy v oblasti kultúry s maďarskými mestami Bátaszék a Kondoros.

Evidencia mimovládnych organizácií obce Tekovské Lužany

Názov subjektu / sídlo / predmet činnosti	Právna forma	IČO	Cieľová skupina	Počet členov	Kontakt
ZSS Samaritán T. Lužany Družstevná 99		–	sociálne služby	20	–
YMCA T. Lužany	OZ	–	–	45	–
OZ FOLK-ART T. Lužany Topoľská 10	OZ	–	ľud. tradície	15	–
Rybársky spolok PREKÁR T. Lužany, Cintorínska			rybári	45	–
DHZ T. Lužany Osloboditeľov 1	OZ	–	požiarnici	150	–
TJ Družstevník T. Lužany Osloboditeľov 1000			šport	80	–
MS SČK T. Lužany	OZ	–		68	–
Stolnotenisový klub T. Lužany			šport	25	–
Hokejbalový klub Gentlemans	OZ	–	šport	15	–
Materské centrum Klbko				12	–
MO Csemadok	OZ	–	kultúra	70	–

2.1.8 Bývanie a bytový fond

Obec Tekovské Lužany v štruktúre osídlenia plní primárne obytnú funkciu. Obytné budovy tvoria väčšinu stavebného fondu. Bytový fond sa sústreďuje prevažne v tradičných rodinných domoch, v obci je 17 bytových domov. Objekty rodinných domov majú rôznu vekovú štruktúru. Najviac je domov postavených v rokoch 1946 – 1990 – až 496. Po roku 1991 bytová výstavba výrazne spomalila a neskôr sa úplne zastavila. V období 1991 – 2000 bolo postavených 28 domov, v ďalšej dekáde už len 5.

Pri porovnaní s priemernými ukazovateľmi štandardu bývania okresu Levice sa zistilo, že je mierne pod okresným priemerom vo väčšine ukazovateľov (plošný štandard, vybavenosť kúpeľňou, ústredným kúrením).

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu 3,23, čo je mierne nad priemerom SR aj okresu Levice.

Podiel neobývaných bytov predstavuje 15% z celkového počtu bytov a je pomerne nízky. Hlavným dôvodom neobývanosti bytov je vyšší podiel starších objektov, ktoré sú zlom stavebno-technickom stave a nie sú prispôsobené moderným štandardom bývania.

Počet domov a bytov

domy spolu	993
trvale obývané domy	844
z toho rodinné domy	813
z toho bytové domy	17
neobývané domy	149
byty spolu	1055
trvale obývané byty spolu	899
z toho v rodinných domoch	705
z toho v bytových domoch	126
neobývané byty spolu	156

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

2.1.9 Dopravná a technická infraštruktúra

Doprava

Obec Tekovské Lužany má z hľadiska dopravnej dostupnosti výhodnú polohu na ceste I. triedy č. I/75 Lučenec – Veľký Krtíš – Nové Zámky – Šaľa – Galanta – Sládkovičovo. Je klasifikovaná ako cesta celoštátneho významu, zabezpečuje spojenie najvýznamnejších miest južného a juhozápadného Slovenska s Bratislavou – v Sládkovičove sa napája na cestu I. triedy I/62. Neďaleko obce Tekovské Lužany ju križuje cesta I. triedy č. I/76 Štúrovo – Kalná nad Hronom (Levice) – Hronský Beňadik.

Trasa cesty I/75 prechádza východnou časťou zastavaného územia obce. Na túto nadradenú trasu sa priamo v obci pripájajú cesty III. triedy č. 51020 (smer Kalná n/Hronom, Levice), č. 51021 (smer Plavé Vozokany), č. 50818 (smer Želiezovce). Mimo zastavaného územia je na cestu I/75 pripojený aj krátky úsek cesty III/50840 k železničnej stanici.

Kostrovou dopravnou trasou je cesta III/51020, ktorou je obec rozdelená v pozdĺžnom reze na dve približne rovnaké časti. Na ňu je z oboch strán pripojená sieť miestnych komunikácií. Všetky majú charakteristiky miestnych obslužných komunikácií s priamou obsluhou objektov priľahlej zástavby. Niektoré ulice sú dopravne zaslepené, otočky sú vybudované len vo dvoch prípadoch.

Hlavné pešie ťahy vedú hlavne po trasách štátnych ciest i po priečných uliciach ku kostrovej dopravnej trase cesty III/51020, pozdĺž ktorej sú najviac sústredené objekty predajní, služieb a administratívy. V tejto trase je aj najväčšia hustota autobusových zastávok. Tu sú chodníky vybudované obojstranne v šírkach 1,50 – 2,00 m. Chodníky chýbajú hlavne pozdĺž ciest I. a III. triedy s vyššou dopravnou intenzitou ale i v trasách miestnych komunikácií.

Parkoviská sú vybudované aj v kombinácii so zásobovacími plochami pri areáloch Poľnohospodárskeho družstva, pri reštauračných objektoch, pri objektoch obchodov, služieb

a administratívy.

Železničná trať č. 152 Štúrovo – Levice prechádza obchádza zastavané územie obce vo vzdialenosti 1 km z východnej strany. V mieste križovania s cestou I/75 je situovaná železničná stanica. V súčasnosti je osobná preprava na trati opätovne obnovená.

Cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované ani vyznačené. Bicykel je však dôležitým dopravným prostriedkom v obci a pre dopravu medzi susednými obcami. Vzhľadom k topografii terénu je v území značný potenciál rozvoja cykloturistiky.

Spojenie s najbližšími mestami Levice a Želiezovce, ako aj so susednými obcami zabezpečujú dopravcovia SAD a niekoľkými spojmi aj Železničná spoločnosť. Celkový počet spojov je dostatočný. Umiestnenie autobusových zastávok spĺňa požiadavku zabezpečenia dostupnosti

V poslednom období neustále stúpa podiel individuálnej automobilovej dopravy pri dochádzke do zamestnania, za kultúrou a nákupmi. Ako alternatíva voči verejnej doprave sa presadzuje aj organizovaná skupinová doprava. Napriek tomu je udržanie dostatočného počtu spojov dôležité hlavne pre nižšie príjmové skupiny, žiakov, študentov a obyvateľov bez osobného automobilu.

Technická infraštruktúra

Obec Tekovské Lužany je zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu. Na verejný vodovod sú napojené takmer všetky domácnosti. Vodovod je v súčasnosti zásobovaný prostredníctvom diaľkového privádzača Kolta – Dolný Pial DN 600, privádzajúceho vodu z vodného zdroja Gabčíkovo. Obec je zásobovaná gravitačne z vodojemu v Plavých Vozokanoch. Existujúca vodovodná sieť je v súčasnosti vo vyhovujúcom technickom stave a aj kapacita vodovodných zariadení vyhovuje.

Obec Tekovské Lužany nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Splaškové vody z jednotlivých objektov sú zachytávané v žumpách a septikoch, často nevyhovujúcich, s priesakmi do podzemných vôd.

Zásobovanie elektrickou energiou je zabezpečované z elektrickej siete ZSE, a.s. prostredníctvom vonkajšieho kmeňového vedenia VN 22 č. 396. Z tohto vedenia sú napojené transformačné stanice zásobujúce obec. Technický stav vedení VN, sekundárnych rozvodov a transformačných staníc je vyhovujúci.

V obci je vybudované verejné osvetlenie. Riešené je výbojkovými svietidlami situovanými na stĺpoch vzdušného sekundárneho rozvodu.

Obec je kompletne plynofikovaná, plynovodná sieť je vybudovaná vo všetkých hlavných uliciach a obývaných častiach. Je zásobovaná zemným plynom z vysokotlakového plynovodu DN 150, PN 25, ktorý prechádza severo-južne v smere Levice – Želiezovce súbežne so železničnou traťou neďaleko obce Tekovské Lužany. Na tento plynovod je pripojená obec prostredníctvom vysokotlakovej prípojky DN 100, PN 25, ktorá je dovedená k regulačnej stanici plynu s výkonom 3000 m³/h. Plynovod v obci je strednotlakový z ocelových potrubí, prípojky sú nízkotlakové. Existujúca plynovodná sieť je v súčasnosti vo vyhovujúcom technickom stave. Zemný plyn je v prevažnej miere využívaný na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie.

Územie je dobre pokryté signálom všetkých mobilných operátorov. Obec je pokrytá pevnou

telekomunikačnou sieťou s napojením na digitálnu telefónnu ústredňu s dostatočnými kapacitnými rezervami.

Rozvody miestneho rozhlasu sú vyhotovené vzdušnými vedeniami umiestnenými spolu s rozvodmi NN na betónových alebo drevených podperných stĺpoch pri komunikáciách. Ústredňa miestneho rozhlasu je v budove obecného úradu. Rozvody a technické zariadenia miestneho rozhlasu sú zastarané a vyžadujú rekonštrukciu.

Úroveň technickej infraštruktúry možno v porovnaní s okolitými obcami hodnotiť ako priemernú. Z hľadiska kvality bývania a podmienok pre podnikanie je značným limitom rozvoja chýbajúca kanalizácia, po jej vybudovaní by sa vyhliadky obce pre ďalší rozvoj výrazne zlepšili.

2.1.10 Prírodné podmienky a životné prostredie

Reliéf a horninové prostredie

Podľa geomorfologického členenia SR (Atlas krajiny SR, 2002) patrí riešené územie do sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská pahorkatina, podcelkov Hronská niva a Hronská tabuľa.

Reliéf riešeného územia patrí k dvom základným typom. Západná a centrálna časť patrí do Hronskej tabule, tvorená je mierne zvlnenou rovinou na sprašových pokryvoch ležiacich na riečnych terasách Hrona. Východná časť katastrálneho územia patrí do regiónu Hronskej nivy. Stred obce je v nadmorskej výške 156 m, rozpätie nadmorskej výšky v katastri sa pohybuje v rozmedzí od 143 m do 230 m.

Hronská pahorkatina i Hronská niva sú súčasťou rozsiahlej Podunajskej panvy, ktorá podobne ako ostatné vnútrokarpatské panvy vznikla v etape karpatského orogénu, na začiatku neogénu. Riečna niva Hrona je morfológicky ovplyvnená sedimentačnou a eróznou činnosťou Hrona, prilahlé svahy pahorkatín aj činnosťou vetra a soliflukciou. Pohronskú pahorkatinu tvoria terasy Hrona, ktoré sú takmer súvisle zakryté mocným pokryvom spraší.

Vývojovo ide v riešenom území o nížinný fluviálny typ reliéfu s typickým vývojom fluviálnych sedimentov usporiadaných do terasových stupňov. Podľa základného rozdelenia sa dané územie zaraďuje do negatívnej morfoštruktúry Panónskej panvy, kde patria mierne diferencované morfoštruktúry bez agradácie. Podľa základných typov eróžno-denudačného reliéfu ide o reliéf rovín a nív, ktoré reprezentuje poriečna niva Hrona. Hronská niva je krajinný podcelok Podunajskej pahorkatiny po oboch stranách Hrona. Má typický rovinný ráz s nepatrnými deniveláciami reliéfu.

Niva je po oboch stranách lemovaná pahorkatinami. Pravostranná niva je široká len 0,5–1 km a zreteľne vymedzeným rozhraním náhle prechádza do mierne vyzdvihnutých terás Hronskej tabule (Hronskej pahorkatiny). Ľavostranná niva – východne od riešeného územia – je širšia (4–5 km) a je pomerne ostro ohraničená vyššími chrbtami Ľpel'skej pahorkatiny. Na nive je reliéf je

rovinný, s nadmorskou výškou 125–127 m a so sklonom len 0–0,5°. Rovina je členená ojedinelými depresiami, ktoré predstavujú zvyšky pôvodnej ramennej sústavy rieky Hron.

Hronská tabuľa oproti okolitej rovine predstavuje sústavu mierne vyzdvihnutých diferencovaných krýh. Do riešeného územia zasahuje v západnej časti katastrálneho územia obce, kde má ráz zvlnenej roviny, ďalej na západ od riešeného územia nadobúda pahorkatinný ráz. Sklonitosť je na väčšine územia 0–1°. Na svahoch úvalinovitých dolín je priemerne 1–3°. Na úvalinovitú dolinu potokov sú viazané svahy sklonitosti 3–7°.

Riešené územie spolu s jeho širším okolím je budované neogénnymi a kvartérnymi sedimentami. Neogén je reprezentovaný sedimentami bádenu až pliocénu. Tieto na povrch nevystupujú – sú pokryté súvislým pokryvom kvartérnych sedimentov rôznej mocnosti. Sedimenty neogénu budujú pod kvartérnymi usadeninami takmer celé územie východnej a juhovýchodnej časti Podunajskej panvy. Kvartér je v širšom záujmovom území z genetického hľadiska zastúpený fluviálnymi a eolickými sedimentami, ktoré tvoria riečne náplavy Hrona. Fluviálne sedimenty sa nachádzajú vo forme riečnych terasových stupňov Hrona na Hronskej tabuli. Fluviálne sedimenty ďalej tvoria dnovú výplň úvalín tokov na Hronskej pahorkatine, kde terasy nie sú vyvinuté (Lužianka, Malianka, Nýrica).

Riečne terasové stupne sú pomerne málo výrazné – sú zakryté eolickými sedimentmi. Litologicky sú reprezentované štrkopiesčitým materiálom s polohami pieskov. Piesky vystupujú jednak vo forme šošoviek, ako aj na styku s pokryvnými eolickými sedimentmi. Podstatne rozšírenejšie sú aluviálne náplavy Hrona, jeho bočných prítokov, pokrývajúce údolnú nivu.

Eolické sedimenty pokrývajú väčšinou riečne terasy Hrona a súvisle pokračujú ako pokryvná vrstva prilahlých svahov Pohronskej pahorkatiny. Litologicky sú tvorené hlavne sprašami, miestami majú charakter až sprašových hĺn. Sú masívne, homogénne a makropórovité. Nevytvárajú samostatné polohy, ale tvoria sprašové komplexy.

Z inžiniersko-geologického hľadiska spadá územie do regiónu tektonických depresí, subregiónu s neogénnym podkladom. Z hľadiska rajonizácie záujmového územia spadá do rajóna kvartérnych sedimentov, rajóna údolných riečnych náplavov. Na západnej strane Hronskej nivy sa na Hronskej tabuli vyčleňuje rajón sprašových sedimentov na riečnych terasách.

Neogénne podložie sa nachádza v hĺbke 6 – 7 m pod terénom. Na pravej strane Hrona tvoria najvrchnejšie horizonty prevažne prachovité až hlinité piesky, ktoré prechádzajú do piesčitých až prachovitých hĺn prevažne tuhej konzistencie. V niektorých miestach piesky chýbajú a pod povrchovou vrstvou piesčitých hĺn mocnosti 0,6 – 0,8 m sa nachádzajú ílovito–piesčité hliny prevažne mäkkej konzistencie. Na ľavom brehu Hrona vystupujú pod vrstvou piesčitých hĺn pevnej konzistencie mocnosti 0,8 m prachovité a ílovité hliny prevažne tuhej konzistencie. Celková mocnosť pokryvných súdržných zemín je 3 m.

Z pôdných typov sa pozdĺž toku Hrona vyvinuli fluvizeme, vo väčšej vzdialenosti od vodného toku sú lužné pôdy – čiernice a na sprašovom substráte černoze, ktoré pokrývajú 3/4 plochy riešeného územia. Ide o najkvalitnejšie pôdy s vysokou produkčnou schopnosťou.

Klimatické pomery

Územie patrí do teplej klimatickej oblasti, okrsku teplého, suchého s miernou zimou, dlhším slnečným svitom. Ročné sumy teplôt sú 9,6 °C, slnečný svit počas vegetačného obdobia je viac ako 1500 hodín, priemerné januárové teploty dosahujú -2,9 °C, priemerné júlové teploty dosahujú 20,6 °C. Počet letných dní v roku s maximálnou teplotou viac ako 25 °C je 73. Počet tropických dní v roku s maximálnou teplotou viac ako 30 °C je v priemere 14. Výskyt mrazových dní s minimálnou teplotou pod -0,1 °C je priemerne 22. Obdobie s priemernou teplotou nad 10 °C sa začína v polovici apríla, končí v polovici októbra. Priemerná ročná teplota dosahuje 10,1 °C. Najchladnejším mesiacom bol január s priemernou teplotou - 3,6 °C a najteplejším august s priemernou teplotou 20,6 °C.

Podľa množstva zrážok patrí riešené územie medzi suché oblasti. Zrážky nie sú rovnomerne rozdelené pre priaznivý vývoj vegetácie. Najviac zrážok podľa dlhodobého merania pripadá na júl a september. Ide prevažne o zrážky z búrkovej činnosti a sú len menej vhodné pre zaistenie zásoby vody v pôde. Podľa údajov z klimatickej stanice Želiezovce priemerný úhrn zrážok dosahuje v danej oblasti 510,2 mm. Maximálna ročná hodnota päťročného rádu dosiahla 664,4 a minimálna 361,6 mm. Najbohatší na zrážky býva mesiac jún (93,1 mm), najmenej zrážok pripadlo na mesiac júl (29,5 mm). Priemerný ročný sumárny úhrn dosiahol 557,0 mm. Počet dní s úhrnom zrážok vyšším ako 5 mm bol 39 dní a viac ako 10 mm 14 dní. Uvedené údaje korešpondujú so staršími dlhodobými údajmi o priemerných zrážkových úhrnoch v období 1931–1960 na zrážkomernej stanici Pohronský Ruskov.

Zrážky vo forme snehu sa vyskytujú od konca novembra do marca. Maximálna výška snehovej pokrývky dosahuje 25 cm, trvanie obdobia so snehovou pokrývkou sa pohybuje okolo 90 dní (Atlas SSR, 1980). Počet dní so snehovou pokrývkou je viac ako 5 cm 39 dní a snehová pokrývka viac ako 10 cm sa vyskytla 14 dní v roku. Hĺbka premŕzania pôdy dosahuje 0,7 m.

Oblačnosť je v rozmedzí 50 – 60 %. Najmenšia je v auguste, júli a septembri a najväčšia v decembri, januári a novembri.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú orografické pomery, expozícia terénu, jeho oslnenie. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níže. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Z hľadiska smeru prúdenia prevláda juhovýchodný smer. Maximálna priemerná rýchlosť vetra za obdobie dosahuje 2,7 m/s, minimálna 0,8 m/s a priemer pre celé obdobie bol 1,8 m/s. Maximálnu rýchlosť päťročného rádu dosiahol vietor v smere západo-juhozápadnom o rýchlosti 6,0 m/s.

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C – stanica Želiezovce

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	-2,9	-0,7	4,3	10,3	15,3	18,4
Priem ročná	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
teplota: 9,6 °C	20,6	19,6	15,7	9,7	4,8	-0,1

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C – stanica Želiezovce

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	-3,6	1,3	5,0	11,8	14,2	18,2
Priem ročná	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
teplota: 10,1 °C	20,2	20,6	15,3	11,7	5,6	0,8

Priemerné mesačné úhrny zrážok v mm – stanica Želiezovce

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	35	33	33	36	36	71
	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Ročný úhrn: 548 mm	56	61	37	51	55	44

Priemerné mesačné úhrny zrážok v mm – stanica Želiezovce

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	50,7	42,2	47	33,5	58,9	93,1
	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Ročný úhrn: 557 mm	29,5	52,5	40,3	37,7	37,6	34

Priemerná rýchlosť vetra v m/s – stanica Želiezovce

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	1,6	2,2	2,0	1,8	1,8	1,3
	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Rok: 1,8 m/s	1,7	1,8	1,4	1,6	2,5	1,5

Početnosť výskytu smerov vetra v % – stanica Želiezovce

mesiac	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	Bezvet.
Častosť smerov vetra v %	3,0	2,9	8,3	3,6	2,9	3,7	3,8	6,9	64,9

Hydrologické pomery

Hydrologicky riešené územie spadá do základného povodia rieky Hron. Pre Hron a miestne vodné toky je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku s vysokou vodnosťou vo februári až apríli a s minimálnymi vodnými stavmi v septembri. Výrazné podružné zvýšenie sa na tokoch prejavuje koncom jesene a začiatkom zimy.

Hron je od hranice katastrálneho územia vzdialený 2 km. Katastrálnym územím tečú viaceré drobné vodné toky. Potok Lužianka preteká obcou v smere zo severozápadu na juhovýchod. Vlieva sa pri obci Vozokany nad Hronom do rieky Hron. Potok Malianka preteká juhozápadným okrajom katastra obce. Potok Vrbovec preteká severovýchodným okrajom katastra obce. Potoky Lužianka, Malianka i Vrbovec sú upravené.

Hydrogeologické pomery

Podľa hydrogeologickej rajonizácie územia Slovenska patrí riešené územie do dvoch hydrogeologických rájónov – QN 059 – kvartér hronských terás a Q060 – kvartér nivy Hrona v Podunajskej nížine.

Hydrogeologické pomery územia podmieňuje litologické zloženie a geologická stavba, mechanicko-fyzikálne vlastnosti hornín a zrážková činnosť. Kvartér hronských terás v Podunajskej nížine predstavuje plošne rozsiahle územie s dopĺňaním zásob zo zrážok. Zvyšky kvartérnych terás Hrona sú zakryté sprašami a rôznymi hlinami s mocnosťou 4 – 15 m. Štrkopiesková akumulácia terás má značne premenlivú mocnosť a zvodnenie. Najväčšiu hrúbku majú štrky a piesky vekom zodpovedajúce nízkej terase severne od Kalnej nad Hronom: 15 – 26 m. V tejto oblasti dochádza k trvalej infiltrácii povrchovej vody z Hrona cez nivu do starších sedimentov. Akumulácie terás južne od čiar Kalná nad Hronom – Rohožnica, kde spadá aj riešené územie, sú mocné spravidla 2 až 8 m a predstavujú ich piesčité štrky dosť často zahlinené. Podobne sú premenlivé aj výdatnosti od niekoľko desiatín l/s až do 6 l/s.

Kvartér nivy Hrona v Podunajskej nížine predstavuje samostatnú štruktúru so zvláštnym režimom, pre ktorý je charakteristický silný vplyv Hrona. Hrúbka riečnych náplavov štrkov a pieskov je 4 – 10 metrov. Zásoby vôd sú dopĺňované zo zrážok a najmä z povrchových vôd Hrona.

Podzemné vody tejto oblasti zaradujú do výrazného až nevýrazného vápenato-horečnato-hydrogénuhličitanového typu, ktorý pomerne často prechádza do prechodného vápenato-sírano-hydrogénuhličitanového typu. Mineralizácia tu dosahuje stredne vysoké až vysoké hodnoty (maximálna hodnota 15 059 mg/l).

Krajinná štruktúra

Z hľadiska fytogeografického členenia patrí riešené územie do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (Eupannonicum), okresu Podunajská nížina.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, reprezentujú nasledovné základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

1. Lužné lesy vrbovo-topol'ové sú spoločenstvá mäkkých lužných lesov teplej panónskej oblasti, patriace do zväzov *Salicion albae* (vysokokmenné vrbovo-topol'ové lesy) a *Salicion triandrae* (krovinné vrbiny). Boli vyvinuté na agradačných valoch tokov a primárnych aluviálnych naplaveninách, hlavne v okolí toku Hrona.
2. Lužné lesy nížinné zahrňujú vlhkomilné a mezohygrofilné lesy, rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov: Ide prevažne o jaseňovobrestové a dubovo-brestové lesy. Na ich vývoj a štruktúru má rozhodujúci vplyv vodný režim, v spojení s pôdnymi vlastnosťami.

3. Dubovo-hrabové lesy panónske sa vyvíjajú na sprašových pahorkatinách v teplejších oblastiach. Podmieňujú ich predovšetkým piesočnaté a štrkovité treťohorné a štvrtohorné terasy pokryté sprašovými hlinami alebo náplavové kužele. Dubovo-hrabové lesy panónske sa rozprestierali na luvizemiach lokalizovaných na úpätiach miernejších svahov.

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, je však podstatne odlišná od prirodzenej vegetácie. Lesné plochy boli takmer úplne nahradené ornou pôdou, na ktorej sa vyskytuje hlavne vegetácia poľnohospodárskych monokultúr. Územie je celé odlesnené; jediná plocha lesa je zvyšok Hulvinského lesa so zachovanými pôvodnými druhmi drevín (duby, javor poľný, jaseň štíhly, hrab obyčajný).

V katastrálnom území bol pri spracovaní územného plánu obce vytvorený návrh MÚSES. Jeho súčasťou sú viaceré navrhované prvky – biocentrum regionálneho významu (Hulvinský les), biocentrá miestneho významu (Vodná nádrž Tekovské Lužany, Úsek Malianky, Hulvinské vinice, Les pri potoku Vrbovec, Úsek Nýrice, Göbööv les, Malý les Úsek Lužianky, Skládka odpadu, Farský majer, Hulvinska lúka, Taňa, Park Topološ), biokoridory regionálneho významu (Lužianka, Nýrica) a biokoridory miestneho i regionálneho významu (Vrbovec, Malianka, Pialske pász, Vetrolam pod vinicami, Priama cesta, Vetrolam medzi Nýricou a Lužiankou, Zálagošský vetrolam, Hulvinský vetrolam).

Ochrana prírody a krajiny

V katastrálnych územiach obce sa nenachádzajú v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, chránené územia ochrany prírody, ani ochranné pásma a zatiaľ tu nie sú ani navrhované chránené územia prírody. Jedine sa tu nachádza chránený strom dub letný pri Medveckom. Ochranné pásmo stromu predstavuje okrúhla plocha okolo stromu s polomerom 10 metrov.

Medzi legislatívne chránené prvky patria chránené rastliny, živočíchy, nerasty, skameneliny a stromy. Ich ochrana je definovaná zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Pôda s vysokou bonitou (s najlepšou produkčnou schopnosťou v príslušnom katastrálnom území) je chránená podľa zákona NR SR č. 220/2004 Z.z.

Z tradičných krajinárskych štruktúr zostali zachované menšie vinohradnícke hony s hospodárskymi objektmi v k.ú. Hulvinky.

Znečistenie ovzdušia

Z hľadiska čistoty ovzdušia patrí okres Levice medzi najmenej postihnuté okresy v rámci Nitrianskeho kraja. Podľa koncepcie starostlivosti o životné prostredie je v okrese Levice v okrese evidovaných 245 zdrojov znečistenia ovzdušia, z toho 9 veľkých zdrojov a 236 stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Líniovým zdrojom znečistenia ovzdušia je doprava na ceste I. triedy č. I/75.

Ďalšími zdrojmi znečisťovania ovzdušia sú malé zdroje zabezpečujúce vykurovanie rodinných domov. Vďaka úplnej plynofikácii obce je však znečistenie produkované týmito zdrojmi nízke.

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Kvalita povrchových vôd v malých vodných tokoch nebola zisťovaná. Vzhľadom k absencii splaškovej kanalizácie a intenzívnej poľnohospodárskej výrobe sa predpokladá vysoký stupeň znečistenia.

V širšom území sa vyskytuje znečistenie podzemných vôd v dôsledku poľnohospodárskej výroby a veľkokapacitných hnojísk bez nepriepustnej úpravy. Z hľadiska kvality podzemnej vody sú v širšom záujmovom území prekročené limitné hodnoty amónnych iónov. Prekročené sú aj hodnoty mangánu, železa dvojmocného, celkového obsahu železa, chloridov, síranov, ako aj arzénu. Pretrvávajú zvýšený obsah dusičnanov, amónnych iónov, chloridov a síranov, čo je dôsledkom poľnohospodárskej činnosti v údolnej nive Hrona a nedoriešeným odkanalizovaním.

Environmentálne problémy

Veterná erózia na väčších pôdnych celkoch a najmä v mimovegetačnom období spôsobuje znižovanie úrodnosti pôdy ako významného prírodného zdroja a súčasne sa podieľa na zvyšovaní prašnosti.

Rozsiahle pôdne celky poľnohospodárskej pôdy obrábanej veľkoplošne ako orná pôda a bez prítomnosti plôch nelesnej drevinovej vegetácie a líniovej zelene sa vyznačujú nízkym stupňom ekologickej stability.

Ohrozením biologickej diverzity je drevinová skladba, v ktorej sa presadzujú nevhodné dreviny – agát biely, javorovec jaseňolistý a nepôvodné druhy a variety topoľov (*Populus canadensis* a i.).

2.1.11 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce

Hospodárenie a rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Pôvodný systém rozdeľovania prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov (počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, upravený veľkostným koeficientom, počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení, počet obyvateľov v dôchodkovom veku). Ďalšie zmeny sa týkajú miestnych daní a poplatkov. Obce ďalej získali väčšie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Obec hospodári s vyrovnaným, resp. mierne prebytkovým rozpočtom. Rozpočet na rok 2015 počíta s príjmami na úrovni 1 938 452 Eur a výdavkami 1 872 603 Eur.

V štruktúre príjmov prevládajú cudzie zdroje (transfery zo štátneho rozpočtu) nad vlastnými zdrojmi (miestne dane a poplatky). Značná časť výdavkov smeruje na zabezpečenie bežnej

prevádzky obce, obecného úradu a vzdelávacích zariadení, predovšetkým na pokrytie mzdových nárokov a nákladov na energie.

Z analýzy vyplýva, že obecný rozpočet poskytuje len malý priestor pre financovanie rozvojových zámerov. Je preto potrebné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov, najmä na realizáciu náročnejších investičných projektov.

Obec má vo vlastníctve viaceré nehnuteľnosti – verejné budovy, pozemky, hlavne plochy verejných priestranstiev. Obec nemá žiadne záväzky voči finančným inštitúciám, nie je zaťažená splátkami úverov.

Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy

Obecné zastupiteľstvo 9 členov. Schôdze sa konajú spravidla 1x za 2-3 mesiace. Vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu plnia poradnú funkciu odborné komisie:

- komisia pre financie a správu majetku
- komisia pre sociálne veci a zdravotníctvo
- komisia pre ochranu životného prostredia, výstavbu a regionálny rozvoj
- komisia pre šport a mládež
- komisia pre kultúru a medzinárodné vzťahy
- komisia pre ochranu verejného záujmu

V obci je aj sídlo matričného úradu. Od roku 2003 obec vykonáva kompetencie stavebného úradu.

Komunikácia s obyvateľmi prebieha zväčša prostredníctvom neformálnych stretnutí. Obec prevádzkuje vysielanie obecného rozhlasu. Má zriadenú internetovú stránku www.tekovskeluzany.sk, kde sú zverejnené základné informácie o obci, histórii, rozvojové dokumenty, aktuálne oznamy a pod. Obec vydáva dvojazyčný informačný spravodaj Dúha – Szivárvány.

2.1.12 Analýza pripravovaných projektov

V súčasnosti sú projektovo a technicky pripravené viaceré investičné projekty, ktoré uvádzame v nasledujúcom tabuľkovom prehľade.

Analýza stavu projektovej pripravenosti investícií

Názov investície	Oblasť	Rok začatia	Tech. priprav.	Rok ukonč.	Náklady v EUR	Zdroje financ.
Rekonštrukcia materskej školy	A		PD	2017	40 000	fondy EÚ
Celoobecná kanalizácia s ČOV	A		PD	2017	20 000 000	fondy EÚ

2.1.13 Analýza silných stránok a slabých stránok územia

Hlavné vnútorné faktory rozvoja predstavujú silné stránky a slabé stránky, vyplývajúce z daností územia, vybudovanej lokálnej infraštruktúry. V nasledujúcom prehľade sú tieto faktory zoradené podľa ich vplyvu (vzostupne).

Silné stránky

- vybudovaná infraštruktúra zásobovania pitnou vodou, plynom, elektrickou energiou, telekomunikačná infraštruktúra
- plochy verejnej zelene v centre obce
- vybudovaná základná občianska vybavenosť v obci
- vhodné podmienky pre rozvoj agroturistiky a vidieckeho turizmu
- vhodné prírodné podmienky pre poľnohospodárstvo
- tradícia poľnohospodárskej výroby, vzťah obyvateľstva k poľnohospodárskym aktivitám
- dostatok voľnej a kvalifikovanej pracovnej sily
- aktivita miestnych spolkov, súborov, občianskych združení
- zachovaný vidiecky charakter obce
- nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia
- relatívne bezproblémové spolunažívanie obyvateľov rôznych národností

Slabé stránky

- chýbajúca splašková kanalizácia
- zlý stav miestnych komunikácií
- chýbajúce chodníky pozdĺž frekventovaných komunikácií
- nízky počet pracovných príležitostí v obci
- ekonomická nestabilita a nízka produktivita práce poľnohospodárskych subjektov

- chýbajúca infraštruktúra a služby v oblasti cestovného ruchu (ubytovanie ...)
- nízka ekologická stabilita územia
- nedostatok kvalitnej zelene v katastri i v zastavanom území obce
- nepriaznivá demografická situácia, nízka natalita
- vysoká miera nezamestnanosti a vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov
- nepriaznivá sociálna situácia obyvateľstva, nízka kúpyschopnosť obyvateľstva

2.2 Analýza vonkajšieho prostredia

2.2.1 Analýza regionálnych vzťahov a väzieb

Obec Tekovské Lužany patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Levice a Nitrianskeho kraja. Okres Levice má rozlohu 1551 km² a 120 995 obyvateľov. Ostal zachovaný v pôvodnom rozsahu aj po zmene územnosprávneho členenia v roku 1996. Rozlohou je najväčším okresom spomedzi všetkých 79 okresov v SR.

Obec je situovaná vo východnej časti okresu. Okresné mesto Levice (36 310 obyv.) je od obce Tekovské Lužany vzdialené 21 km severne, najbližším sídlom mestského typu sú však Želiezovce (7522 obyv.), ktoré sú od obce vzdialené 13 km. Vo vzdialenosti do 50 km mesto sa nachádzajú aj ďalšie stredne veľké mestá: Nové Zámky (42 000 obyv.), Štúrovo (12 000 obyv.) a Ostrihom (30 000 obyv.).

Mesto Levice ako sídlo okresu a regionálne urbanistické centrum a mesto Nitra ako nadregionálne urbanistické centrum a sídlo kraja sa nachádzajú pomerne ďaleko od obce Hronovce, na periférii ich pôsobnosti. Preto sa prejavuje aj vplyv regionálnych urbanistických centier Nové Zámky a Štúrovo.

Mesto Levice je spádovým územím pre obyvateľov obcí okresu z hľadiska dochádzky za občianskou vybavenosťou – majú tu sídlo zariadenia vyššej občianskej vybavenosti (administratíva, školstvo, zdravotníctvo). Po etablovaní nových výrobných podnikov sa stáva čoraz významnejším cieľovým miestom dochádzky za prácou. Mesto Želiezovce v období strediskovej sústavy osídlenia plnilo funkciu strediska obvodného významu a koncentrovalo niektoré zariadenia občianskej vybavenosti – základné a stredné školy, nemocnicu s poliklinikou. Do roku 1960 bolo v Želiezovciach sídlo okresu.

Obec Tekovské Lužany bola v minulosti, v 70.–80. rokoch 20. storočia, klasifikovaná ako stredisko miestneho významu. Podľa aktuálneho ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja je zaradená medzi centrá lokálneho významu.

Obec Tekovské Lužany sú súčasťou záujmového územia okresného mesta Levice, ako aj mesta Želiezovce. Záujmové územie obce tvoria okolité menšie obce Máláš, Čaka, Plavé Vozokany a Ondrejovce. S okolitými obcami sa vyvinuli intenzívne medzisídlné vzťahy, ktoré iniciovali vznik medziobecnej spolupráce. Obce Tekovské Lužany, Plavé Vozokany, Máláš a Čaka spolu vytvorili mikroregiónu Laurentius. Obec je tiež súčasťou Dolnohronského regionálneho združenia.

Územie obce Tekovské Lužany hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami obcí: Medvecké, Dolný Pial, Ondrejovce, Turá, Jur nad Hronom, Šarovce, Želiezovce, Farná, Máláš.

2.2.2 Analýza hlavných vonkajších faktorov rozvoja a ich vplyvu

Hlavné vonkajšie faktory rozvoja predstavujú príležitosti a ohrozenia, vyplývajúce z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov. V nasledujúcom prehľade sú tieto faktory zoradené podľa ich vplyvu (vzostupne).

Príležitosti

- poloha na významnej sídelnej rozvojovej osi
- blízkosť centier cestovného ruchu (Štúrovo, Podhájska, potenciálne Plavé Vozokany/Bardoňovo)
- dopravné napojenie prostredníctvom cesty I. triedy a železnice
- stabilizácia počtu obyvateľov v poslednom období
- možnosť samozásobenia agrárnymi produktmi pre slabšie sociálne skupiny a v prípade krízových období
- posilnenie aktivít medziobecnej spolupráce
- zapojenie nezamestnaných do verejnoprospešných prác pre udržanie pracovných návykov
- výhoda relatívne nízkej ceny pozemkov a nehnuteľností, ako aj relatívne nízkej úrovne miezd v regióne v porovnaní s celoštátnym priemerom
- priestorové možnosti pre rozvoj výrobných aktivít v rámci bývalých poľnohospodárskych areálov (priemyselný park)
- predpoklad koncepčného a kvalifikovaného rozvoja obce na základe plánovacích dokumentov (ÚPN, PHSR)
- využitie prihraničnej polohy na cezhraničnú spoluprácu
- možnosti využitia finančných prostriedkov EÚ na financovanie rozvojových projektov
- využitie alternatívnych zdrojov energie

Ohrozenia

- nedostatok verejných financií na rozvojové a investičné projekty
- nízka konkurencieschopnosť vidieckej ekonomiky a jej nízka produktivita
- nedostatočný kapitál na oživenie poľnohospodárskej výroby a spracovateľského priemyslu
- nedostatočná aktívna politika zamestnanosti na trhu práce
- nedostatočná legislatívna a finančná podpora malého a stredného podnikania
- znižovanie miery sociálnej kohézie medzi rôznymi sociálnymi skupinami obyvateľov a riziko vyplývajúcich konfliktov
- konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy

- odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou mimo obce
- starnutie obyvateľstva, rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku
- sektorový prístup k riešeniu rozvojových problémov
- ďalší nárast dlhodobej nezamestnanosti, možná kriminalita ťažko zamestnateľných skupín obyvateľstva
- odlev kvalifikovanej pracovnej sily a ľudského potenciálu do iných regiónov a do zahraničia
- roztrieštenosť vlastníctva pozemkov
- ďalší útlm železničnej dopravy, zhoršenie spojenia s okresným mestom
- časté a neprehľadné zmeny legislatívy
- opúšťanie tradičných modelov a vidieckeho štýlu života
- administratívna náročnosť získavania finančných prostriedkov z fondov EÚ

2.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia

V tejto podkapitole sú obsiahnuté z predchádzajúcich analýz vyplývajúce závery v podobe syntéz. Sú medzikrokom medzi analýzami a tvorbou stratégie. Ich podstatou je vyhodnotenie a sumarizácia analytického materiálu s cieľom odvodiť z nich kľúčové piliere stratégie, problémové okruhy, ktorým je nutné venovať pozornosť.

Ide o nasledovné syntetizujúce analýzy:

- SWOT analýza (s priradením bodových hodnôt jednotlivým položkám)
- STEEP analýza
- analýza problémov a možných rizík

2.3.1 SWOT analýza

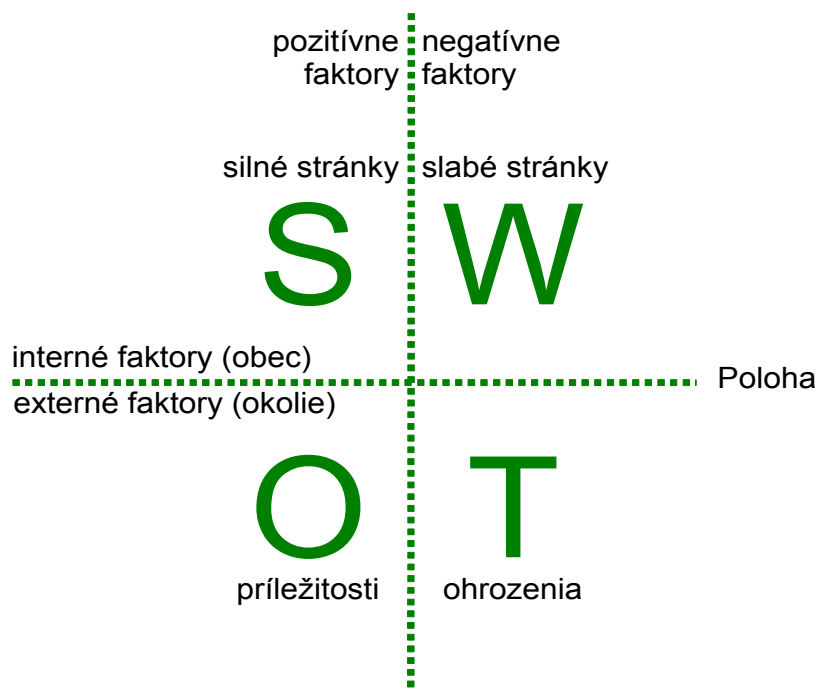
SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej členenie podľa sektorov.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Jednotlivé položky v SWOT analýze sú vážené, čo znamená, že sú im priradené bodové hodnoty od 1 do 5, ktoré vyjadrujú mieru ich závažnosti. Položky s najvyššími bodovými hodnotami potom predstavujú hlavné faktory rozvoja, resp. kľúčové disparity.

Princíp SWOT analýzy

Zdroj: vlastné spracovanie

Silné stránky (S)

S1 vybudovaná infraštruktúra zásobovania pitnou vodou, plynom, elektrickou energiou, telekomunikačná infraštruktúra	5
S2 plochy verejnej zelene v centre obce	4
S3 vybudovaná základná občianska vybavenosť v obci	4
S4 vhodné podmienky pre rozvoj agroturistiky a vidieckeho turizmu	3
S5 vhodné prírodné podmienky pre poľnohospodárstvo	3
S6 tradícia poľnohospodárskej výroby, vzťah obyvateľstva k poľnohospodárskym aktivitám	3
S7 dostatok voľnej a kvalifikovanej pracovnej sily	3
S8 aktivita miestnych spolkov, súborov, občianskych združení	2
S9 zachovaný vidiecky charakter obce	2
S10 nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia	1
S11 relatívne bezproblémové spolunažívanie obyvateľov rôznych národností	1

Slabé stránky (W)

W1 chýbajúca splašková kanalizácia	5
W2 zlý stav miestnych komunikácií	5
W3 chýbajúce chodníky pozdĺž frekventovaných komunikácií	5
W4 nízky počet pracovných príležitostí v obci	5
W5 ekonomická nestabilita a nízka produktivita práce poľnohospodárskych subjektov	4
W6 chýbajúca infraštruktúra a služby v oblasti cestovného ruchu (ubytovanie ...)	4
W7 nízka ekologická stabilita územia	4
W8 nedostatok kvalitnej zelene v katastri i v zastavanom území obce	3
W9 nepriaznivá demografická situácia, nízka natalita	3
W10 vysoká miera nezamestnanosti a vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov	3
W11 nepriaznivá sociálna situácia obyvateľstva, nízka kúpyschopnosť obyvateľstva	3

Príležitosti (O)

O1 poloha na významnej sídelnej rozvojovej osi	5
O2 blízkosť centier cestovného ruchu (Štúrovo, Podhájska, potenciálne Plavé Vozokany/Bardoňovo)	5
O3 dopravné napojenie prostredníctvom cesty I. triedy a železnice	4
O4 stabilizácia počtu obyvateľov v poslednom období	4
O5 možnosť samozásobenia agrárnymi produktmi pre slabšie sociálne skupiny a v prípade krízových období	3
O7 posilnenie aktivít medziobecnej spolupráce	3
O8 zapojenie nezamestnaných do verejnoprospešných prác pre udržanie pracovných návykov	3
O9 výhoda relatívne nízkej ceny pozemkov a nehnuteľností, ako aj relatívne nízkej úrovne miezd v regióne v porovnaní s celoštátnym priemerom	3
O10 priestorové možnosti pre rozvoj výrobných aktivít v rámci bývalých poľnohospodárskych areálov (priemyselný park)	2
O11 predpoklad koncepčného a kvalifikovaného rozvoja obce na základe plánovacích dokumentov (ÚPN, PHSR)	2
O12 využitie prihraničnej polohy na cezhraničnú spoluprácu	2

O13 možnosti využitia finančných prostriedkov EÚ na financovanie rozvojových projektov	2
O14 využitie alternatívnych zdrojov energie	1

Ohrozenia (T)

T1 nedostatok verejných financií na rozvojové a investičné projekty	5
T2 nízka konkurencieschopnosť vidieckej ekonomiky a jej nízka produktivita	5
T3 nedostatočný kapitál na oživenie poľnohospodárskej výroby a spracovateľského priemyslu	4
T4 nedostatočná aktívna politika zamestnanosti na trhu práce	4
T5 nedostatočná legislatívna a finančná podpora malého a stredného podnikania	4
T6 znižovanie miery sociálnej kohézie medzi rôznymi sociálnymi skupinami obyvateľov a riziko vyplývajúcich konfliktov	3
T7 konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy	3
T8 odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou mimo obce	3
T9 starnutie obyvateľstva, rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku	3
T10 sektorový prístup k riešeniu problémov rozvoja obce	3
T11 ďalší nárast dlhodobej nezamestnanosti, možná kriminalita ťažko zamestnateľných skupín obyvateľstva	3
T12 odlev kvalifikovanej pracovnej sily a ľudského potenciálu do iných regiónov a do zahraničia	3
T13 roztrieštenosť vlastníctva pozemkov	2
T14 ďalší útlm železničnej dopravy, zhoršenie spojenia s okresným mestom	2
T15 časté a neprehľadné zmeny legislatívy	1
T16 opúšťanie tradičných modelov a vidieckeho štýlu života	1
T17 administratívna náročnosť získavania finančných prostriedkov z fondov EÚ	1

2.3.2 STEEP analýza

STEER analýza je analýzou jednotlivých častí vonkajšieho prostredia, ktoré majú vplyv na daný subjekt, t.j. na obec. Analyzované sú faktory spoločenské – sociálne, demografické, hodnotové (S), technologické (T), ekonomické (E), ekologické (E), politické (P). Podstatou je ujasniť si, ktoré vonkajšie faktory, ktoré obec väčšinou vôbec nemôže ovplyvniť, majú na ňu významný vplyv.

STEER analýza obce

Faktory		
Spoločenské	<ul style="list-style-type: none">▪ demografické zmeny▪ zmeny postojov a správania populácie▪ zmeny preferencií zákazníkov	
Technologické	<ul style="list-style-type: none">▪ úroveň technológie poskytovateľa▪ dostupná / využívaná technológia▪ technológie pre kontakt s verejnosťou	
Ekonomické	<ul style="list-style-type: none">▪ nové príležitosti a investori▪ dodatočné finančné zdroje▪ vplyv daňovej politiky	
Ekologické	<ul style="list-style-type: none">▪ dopady investičných projektov na životné prostredie▪ environmentálna politika▪ podpora tvorby a ochrany životného prostredia	
Politické	<ul style="list-style-type: none">▪ vládne sektorové politiky▪ legislatíva▪ zmeny centrálnej vlády▪ zmeny vo vedení obce a v samosprávnom orgáne	

2.3.3 Analýza problémov a možných rizík

Analýza problémov pomenúva hlavné nedostatky (disparity), na riešenie ktorých sa treba zamerať. Vychádza zo SWOT analýzy a dopĺňa ju o ďalšie faktory, ktoré neboli zaradené medzi slabé stránky a hrozby. Okrem primárneho problému sú predmetom analýzy aj ich následky (súčasný, resp. potenciálny). Výsledky tejto analýzy sú dôležité pre stanovenie prioritných oblastí, ktoré vyžadujú prioritné riešenie a výber vhodných projektov, aktivít a opatrení, ktoré by tieto problémy pomohli eliminovať.

Riziká ďalšieho vývoja, s uvedením zdrojov rizík, dôsledkov a odhadu pravdepodobnosti výskytu, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravde- podobnosť
Individuálne	nezáujem obyvateľov (potenciálnych užívateľov)	užívatelia	nerealizácia aktivít	50%
Technické	chyby projektovej dokumentácie	PD	dodatočné náklady	10%
	problémy pri verejnom obstarávaní	legislatíva		20%
	poruchovosť systémov	technológia		20%
Ekologické	nedostatočná starostlivosť o zložky krajiny	užívatelia pôdy	degradácia krajiny / výsledkov	30%
Sociálne	medzil'udské vzťahy	obyvatelia	nerealizácia aktivít	20%
Ekonomické	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP, dotácie	externý	nerealizácia projektov / aktivít	70%

Analýza príčin a dôsledkov problémov

Z analýzy problémov vyplýva, že väčšinou nejde o izolované problémy, ale navzájom medzi sebou súvisia, pričom je medzi nimi možné sledovať kauzálne vzťahy, t.j. príčina – dôsledok. Okrem primárneho problému sú teda predmetom analýzy aj ich následky (súčasný, resp. potenciálny).

V prípade riešeného územia sa objavujú tieto hlavné problémy a ich následky:

- chýbajúca kanalizácia → následok: nižší komfort bývania a riziko znečistenia podzemných vôd a pôdy (pri nelegálnom vypúšťaní a priesakoch žump)
- zlý stav niektorých miestnych komunikácií → následok: problém dostupnosti objektov, nižšia atraktivita obce pre prisťahovanie obyvateľov
- zlý stav a absencia chodníkov → následok: riziko dopravných kolízií, nízka estetická úroveň verejných priestorov
- náhodná a nevhodná skladba zelene → následok: nízka estetická úroveň verejných priestorov, nedostatočné využitie potenciálu zelene pri zlepšení hygienickej kvality prostredia
- nízka ekologická stabilita územia → následok: ekologické problémy a vyčerpanie ekologických potenciálov krajiny, nízka atraktivita krajiny a obmedzené možnosti pre rekreáciu v krajine
- nedostatok pracovných príležitostí → nízka životná úroveň kúpyschopnosť obyvateľstva, vyššie riziko sociálnych problémov a výskytu sociopatologických javov → odchod obyvateľov za prácou mimo obce
- nie je vybudovaná materiálno-technická základňa cestovného ruchu → následok: nezáujem návštevníkov, málo pracovných miest mimo sektora poľnohospodárstva

- nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve → nezáujem o podnikanie v poľnohospodárstve → neudržiavaná krajina
- nepriaznivý stavebnotechnický stav niektorých budov občianskej vybavenosti → následok: nízky hygienický štandard, vysoké nároky na spotrebu energie
- absencia cyklistických ciest medzi okolitými obcami → následok: preferencia individuálnej automobilovej dopravy, obmedzené možnosti rozvoja cestovného ruchu

2.3.4 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk

Prognóza budúceho vývoja je v neustále sa meniacich podmienkach značne zložitá a v podstate nemožná. Možné je však uvažovať o troch odlišných scenároch rozvoja – optimistickom, pesimistickom a neutrálnom. Navrhnutá stratégia rozvoja je v zásade postavená na optimistickom scenári rozvoja.

Zo SWOT analýzy a z analýzy problémov vyplynuli hlavné faktory rozvoja obce a kľúčové disparity.

V rámci SWOT analýzy silné stránky a príležitosti identifikujú hlavné faktory rozvoja – t.j. **rozvojový potenciál**. Kľúčové disparity, t.j. **limity rozvoja územia** sú výstupom analýzy problémov a podporené sú slabými stránkami a ohrozeniami identifikovanými v SWOT analýze. Tieto faktory predstavujú hlavné východiská pre stanovenie stratégie rozvoja obce. Ťažiskovo by stratégia mala byť orientovaná na elimináciu slabých stránok a maximálne využitie príležitostí (stratégia WO).

3. Strategická časť

3.1 Strategická vízia

Predmetom strategickej vízie je zodpovedanie otázky „ako by obec mala vyzerat' v budúcnosti“. Nasledujúca vízia vyplynula z hodnotiacich analýz (SWOT, analýza problémov a rizík). Strategická vízia predstavuje ekvivalent globálneho cieľa.

Vízia obce Tekovské Lužany

„Tekovské Lužany budú príjemným miestom na bývanie s vybudovanou infraštruktúrou, kvalitnými službami i pracovnými príležitosťami. Obec sa bude rozvíjať v súlade s princípmi udržateľného rozvoja, udrží si vidiecky charakter, životaschopnosť a pestrý kultúrno-spoločenský život.“

3.2 Návrh a opis stratégie

V prípade obce Tekovské Lužany sa stratégia zameriava na elimináciu problémov obce a ohrození vyplývajúcich z externého prostredia. Potrebne je presadzovať komplexnú a vyváženú stratégiu rozvoja, ktorá bude sledovať nasledujúce priority, resp. prioritné oblasti:

- A. Investície do základnej infraštruktúry
- B. Rozvoj bývania, podnikania a životné prostredie
- C. Služby a možnosti pre obyvateľov a návštevníkov

Ad. A

Kvalitná a všestranne rozvinutá infraštruktúra je základným predpokladom kvality bývania a života v obci. Od nej závisí, či sa obci podarí priťahovať nových obyvateľov a či obyvatelia budú ochotní v obci zotrvať. Tento faktor je podstatný aj pre rozvoj podnikania. Z hľadiska technickej infraštruktúry je prioritou vybudovanie kanalizácie s napojením na čistiareň odpadových vôd. Investície je potrebné smerovať aj do miestnej dopravnej infraštruktúry – miestnych komunikácií a chodníkov. Potrebne je odstrániť deficity budov a areálov vo vlastníctve obce.

Ad. B

Značným problémom je nedostatok pracovných príležitostí v obci i celom regióne. Je preto potrebné aktívne podporovať drobné podnikanie a hľadať aj spôsoby ako prilákať väčšieho investora.

Počet obyvateľov obce sa v posledných rokoch stabilizoval a v prípade naštartovania hospodárskeho rozvoja je možné očakávať aj vyšší záujem o bývanie v obci. Je teda treba podporovať individuálnu bytovú výstavbu a ponúkať aj cenovo dostupné nájomné bývanie.

V obci a jej okolí je deficit prvkov prírodného charakteru. Pri realizácii ekostabilizačných opatrení v zmysle návrhov územného plánu obce a výsadbe zelene v obci je treba okrem

ekologického hľadiska brať do úvahy aj estetické aspekty. Líniová zeleň by sa mala vysadiť a revitalizovať aj v zastavanom území.

Ad. C

Potenciál rozvoja cestovného ruchu zatiaľ nie je využitý, pričom práve v tejto oblasti možno vidieť čiastočnú náhradu za stratené pracovné miesta v poľnohospodárstve. Rozvoj cestovného ruchu sa predpokladá vo väzbe na atraktívne prostredie rybníkov, vinohradníckych honov – osobitný potenciál rozvoja tu majú športový rybolov, cykloturistika, agroturistika. Dôležité je preto aj budovanie cyklotrás a ďalších atrakcií sprostredkujúce tradície – napr. zriadenie miestneho múzea.

Pestrý kultúrno-spoločenský život je dôležitým predpokladom udržiavania spolupatričnosti obyvateľov a budovania miestneho povedomia. Pokračovať treba v osvedčených aktivitách a udržiavať vyvážené spektrum podujatí, vyprofilovať ponuku rôznych podujatí, ktoré by boli v priebehu roka rovnomerne rozložené a oslovovali by viaceré vekové skupiny. Odporúča sa uskutočňovať propagáciu podujatí a ich vzájomnú koordináciu medzi okolitými obcami vydávaním kalendára podujatí. Dôležité je tiež rozvíjať aktívnu komunikáciu s občanmi – usporiadaním spoločných akcií, podporou činnosti spolkov a združení a tiež využitie progresívnych informačných systémov.

3.3 Strategické ciele

Strategické ciele nemajú charakter „hotových návrhov“, ale reprezentujú istú filozofiu prístupu k riešeniu problémov, ktorú naznačila už strategická vízia. Strategické ciele sú špecifické – t.j. sú viazané na 3 vytypované prioritné oblasti, ktoré budú predstavovať hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory rozvoja.

Hierarchia strategických cieľov a opatrení

Vízia obce Tekovské Lužany

Tekovské Lužany budú príjemným miestom na bývanie s vybudovanou infraštruktúrou, kvalitnými službami i pracovnými príležitosťami. Obec sa bude rozvíjať v súlade s princípmi udržateľného rozvoja, udrží si vidiecky charakter, životaschopnosť a pestrý kultúrno-spoločenský život.

Prioritná oblasť A		Prioritná oblasť B		Prioritná oblasť C	
Investície do základnej infraštruktúry		Rozvoj bývania, podnikania a životné prostredie		Služby a možnosti pre obyvateľov a návštevníkov	
Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ
Opatrenie A.1	Opatrenie A.2	Opatrenie B.1	Opatrenie B.2	Opatrenie C.1	Opatrenie C.2
Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ
Opatrenie A.3	Opatrenie A.4	Opatrenie B.3	Opatrenie B.4	Opatrenie C.3	Opatrenie C.4

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

Cieľ: Kvalitná miestna dopravná infraštruktúra

- Opatrenie A.1 Investície do dopravnej infraštruktúry

Cieľ: Dobudovanie technickej infraštruktúry

- Opatrenie A.2 Investície do technickej infraštruktúry

Cieľ: Zvýšenie štandardu vzdelávacích zariadení

- Opatrenie A.3 Investície do budov pre vzdelávanie

Cieľ: Zvýšenie štandardu budov pre zdravotníctvo, kultúru a šport

- Opatrenie A.4 Investície do budov pre zdravotníctvo, kultúru a šport

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť B – Rozvoj bývania, podnikania a životné prostredie

Cieľ: Oživenie bytovej výstavby

- Opatrenie B.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby

Cieľ: Rozširovanie podnikateľských aktivít

- Opatrenie B.2 Podpora podnikania

Cieľ: Environmentálne prijateľné riešenie problémov s odpadom

- Opatrenie B.3 Odpadové hospodárstvo

Cieľ: Zvýšenie krajinnoekologických a estetických kvalít územia

- Opatrenie B.4 Úpravy krajinej štruktúry

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť C – Služby a možnosti pre obyvateľov a návštevníkov

Cieľ: Vytvorenie možností pre cykloturistiku

- Opatrenie C.1 Investície do cyklistickej dopravy

Cieľ: Nové atrakcie cestovného ruchu

- Opatrenie C.2 Budovanie materiálnej základne cestovného ruchu

Cieľ: Pestrý kultúrno-spoločenský život

- Opatrenie C.3 Oživenie kultúrno-spoločenského života

Cieľ: Efektívne informovanie obyvateľov a návštevníkov obce

- Opatrenie C.4 Rozvíjanie miestnych informačných systémov

4. Programová časť

4.1 Návrh opatrení a aktivít

Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie stratégie na úrovni opatrení a aktivít. Pre každú prioritnú oblasť je navrhnutý súbor konkrétnych **opatrení, aktivít, resp. projektov** smerujúcich k naplneniu rozvojovej stratégie obce, reprezentovanou víziou a strategickými cieľmi. Opatrenia a aktivity dodávajú dlhodobej a abstraktnejšie ponímanej stratégii žiadúci operatívny aspekt tým, že ju transformujú do konkrétnych praktických krokov. Preto sa týkajú kratšieho obdobia, ich plánovací horizont je 3 – 5 rokov. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (v druhom slede), po splnení istých nevyhnutných podmienok.

Programová časť obsahuje prvky rôzneho druhu a hierarchických úrovní:

- opatrenia – predstavujú vecne príbuzné skupiny aktivít / projektov
- aktivity – sú neinvestičného charakteru, často s predpokladom permanentného priebehu
- projekty – predstavujú investičné akcie prípadne aj komplexné časovo ohraničené akcie neinvestičného charakteru; sú rámcovými projektmi, t.j. nie podrobnými realizačnými projektmi

Ku každej aktivite/projektu je pripojená charakteristika (v podobe tabuľkového formulára), ktorá obsahuje nasledujúce položky:

- stručný opis – zahŕňajúci opis stavu pred realizáciou a opis výstupov / výsledkov, t.j. čo sa má projektom dosiahnuť
- určenie zodpovedného subjektu (garanta), prípadne aj kontaktnej osoby a spolupracujúcich subjektov
- obdobie realizácie
- väzba na cieľ – odôvodnenie prínosu pre obec a pre splnenie strategických cieľov
- prehľad užívateľov – cieľových skupín, ktoré budú profitovať z realizácie projektu / aktivity
- merateľné ukazovatele – v podobe merateľných indikátorov úspešnosti – len ak nie je účelné posudzovať splnenie projektu v zmysle jeho popisu v stanovenom čase
- prehľad rizík – možných ohrození realizácie projektu / aktivity
- špecifikáciu potrebných postupových krokov podmieňujúcich realizáciu - len v prípade zložitejších projektov / aktivít
- odhad nákladov (nemožno zamieňať s presným rozpočtom)
- určenie spôsobu financovania
- ostatné údaje – napr. zmluvné podmienky, poznámky

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt / Aktivita	Prioritná oblasť
A.1 Investície do dopravnej infraštruktúry	A.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií A.1.2 Rekonštrukcia chodníkov A.1.3 Výstavba chodníkov	A. Investície do základnej infraštruktúry
A.2 Investície do technickej infraštruktúry	A.2.1 Výstavba kanalizácie a čistiarne odpadových vôd A.2.2 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu A.2.3 Modernizácia verejného osvetlenia A.2.4 Kamerový systém na verejných priestranstvách - rozšírenie	
A.3 Investície do budov pre vzdelávanie	A.3.1 Rekonštrukcia materskej školy A.3.2 Výstavba školskej telocvične A.3.3 Vytvorenie špecializovaných učební ZŠ	
A.4 Investície do budov pre zdravotníctvo, kultúru a šport	A.4.1 Modernizácia zdravotného strediska A.4.2 Obnova a modernizácia kultúrneho domu A.4.3 Obnova amfiteátra s parkom A.4.4 Úprava areálov cintorínov a domov smútku A.4.5 Rekonštrukcia a rozšírenie športového areálu	
B.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby	B.1.1 Výstavba nájomných bytov B.1.2 Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom a vytvorenie stavebných pozemkov	B. Rozvoj bývania, podnikania a životné prostredie
B.2 Podpora podnikania	B.2.1 Podpora vzniku priemyselného parku B.2.2 Podpora vzniku nových prevádzok služieb a obchodu B.2.3 Revitalizácia bývalých poľnohospodárskych areálov B.2.4 Podpora samozamestnanosti obyvateľov B.2.5 Katalóg priestorov vhodných na podnikanie	
B.3 Odpadové hospodárstvo	B.3.1 Rozšírenie a prevádzkovanie zberného dvora B.3.2 Organizovanie zberových akcií B.3.3 Odstránenie čiernych skládok v katastri	
B.4 Úpravy krajiny štruktúry	B.4.1 Revitalizácia a výsadba zelene v katastri B.4.2 Kultivácia a údržba verejnej zelene v uliciach obce	
C.1 Investície do cyklistickej dopravy	C.1.1 Vybudovanie regionálnych cyklotrás C.1.2 Vyznačenie / vybudovanie miestnych cyklotrás	C. Služby a možnosti pre obyvateľov a návštevníkov
C.2 Budovanie materiálnej základne cestovného ruchu	C.2.1 Zriadenie obecného múzea C.2.2 Využitie rybníka pre vidiecky cestovný ruch	
C.3 Oživenie kultúrno-spoločenského života	C.3.1 Udržiavanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrno-spoločenského života C.3.2 Oblastný kalendár kultúrnych a športových udalostí, slávností C.3.3 Výstavy umeleckých výrobkov a prác C.3.4 Organizovanie besied a spoločenských podujatí pre obyvateľov	

Opatrenie	Projekt / Aktivita	Prioritná oblasť
	C.3.5 Priestory pre klubové aktivity	
C.4 Rozvíjanie miestnych informačných systémov	C.4.1 Doplnenie obsahu a permanentná aktualizácia webstránky obce	
	C.4.2 Systém elektronickej komunikácie s občanmi	
	C.4.3 Zlepšenie vybavenia knižnice a zavedenie elektronického výpožičného systému	
	C.4.4 Osadenie orientačných a navigačných tabúl	

Merateľné ukazovatele

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie merateľných ukazovateľov pre hodnotenie programového dokumentu. Merateľné ukazovatele majú charakter kvantitatívnych indikátorov úspešnosti, definujúcich cieľové hodnoty, ktoré sa majú dosiahnuť.

Z hľadiska monitorovania plnenia jednotlivých aktivít a projektov je potrebné sledovať merateľné ukazovatele výsledku, prípadne, výstupu a dopadu.

Ukazovatele výsledku vyjadrujú priamy efekt projektu bezprostredne po ukončení realizácie projektu a merajú bezprostredný následok, ktorý bol vyvolaný výstupom.

Za ukazovateľ výstupu možno považovať realizáciu aktivít projektu v stanovenom rozsahu, danom parametrami projektu (opísaný výsledok, náklady, stavebné parametre a pod.). Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, realizované, zriadené.

Ukazovatele dopadu vyjadrujú dlhodobý efekt aktivity / projektu, teda príspevok k cieľom, či k potrebám danej cieľovej skupiny.

Pre jednotlivé opatrenia stanovujeme prevažne ukazovatele výsledku. Projekty, pre ktoré nie sú osobitne stanovené merateľné ukazovatele, sa považujú za realizované, ak sa projekt realizuje v plnom rozsahu (100%) – t.j. ide o aplikáciu ukazovateľa výstupu. Naplnenie ukazovateľov výstupu sa uvádza v %.

Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Označ. opatr.	Názov ukazovateľa	Definícia	Inform. zdroj	Merná jedn.	Východ. hodnota	Cieľová hodnota 2020
A.1.1	Dĺžka rekonštruovaných miestnych komunikácií	výsledok	obec	km	–	2
A.1.2	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výsledok	obec	km	–	2
A.1.3	Dĺžka vybudovaných chodníkov	výsledok	obec	km	–	1,5
A.2.1	Podiel napojených domácností na kanalizáciu	výsledok	obec	%	0	95
A.2.3	Zníženie energetickej náročnosti	výsledok	obec	%	–	15
A.2.4	Zníženie počtu prípadov majetkovej kriminality a vandalizmu	výsledok	obec	%	–	20
B.1.1	Počet nových bytov v nájomných bytových domoch	výsledok	obec	počet	–	12
B.2.1	Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	obec	počet	–	50
B.2.2	Počet nových prevádzok obchodu a služieb	výsledok	obec	počet	–	5
B.2.4	Počet nových podnikateľov	výsledok	obec	počet	–	10
B.3.1	Podiel separovaného odpadu z celkového množstva komunálneho odpadu	výsledok	obec	%	–	15
B.3.2	Počet podujatí ročne	výsledok	obec	počet	–	2
B.4.1	Dĺžka revitalizovanej líniovej zelene	výsledok	obec	km	–	5
C.1.1	Dĺžka cyklistických trás	výsledok	obec	km	–	5
C.1.2	Dĺžka cyklistických trás	výsledok	obec	km	–	5
C.3.1	Počet podujatí ročne	výsledok	obec	počet	–	4
C.3.2	Zvýšenie návštevnosti avizovaných podujatí	výsledok	obec	%	–	20
C.3.3	Počet podujatí ročne	výsledok	obec	počet	–	2
C.3.4	Počet podujatí ročne	výsledok	obec	počet	–	2
C.4.1	Zvýšenie návštevnosti stránky	výsledok	obec	%	–	50

4.2 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít

Názov	A.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií
Opis - stav pred realizáciou	Niektoré miestne komunikácie sa vyznačujú nevyhovujúcimi technickými parametrami – nerovnosti vozovky, líniové/bodové závady
Opis - výstupy	Komunikácie budú rekonštruované v požadovaných parametroch
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Kvalitná miestna dopravná infraštruktúra
Užívatelia	obyvatelia obce, podnikatelia, návštevníci
Indikátory monitoringu	dĺžka rekonštruovaných miestnych komunikácií: min. 2 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia stavby
Náklady	300 000 Eur
Financovanie	obec, dotácie zo ŠR
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.1.2 Rekonštrukcia chodníkov
Opis - stav pred realizáciou	Niektoré chodníky sa vyznačujú nevyhovujúcimi technickými parametrami
Opis - výstupy	Chodníky budú rekonštruované / rozšírené v požadovaných parametroch (najmä pozdĺž hlavnej cesty)
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Kvalitná miestna dopravná infraštruktúra
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	dĺžka rekonštruovaných chodníkov: min. 2 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia stavby
Náklady	200 000 Eur
Financovanie	obec, dotácie zo ŠR
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania

Názov	A.1.3 Výstavba chodníkov
Opis - stav pred realizáciou	Chodníky pozdĺž cesty III. triedy (smerom na Hulvinky) a niektorých miestnych komunikácií úplne absentujú.
Opis - výstupy	Vybudujú sa aspoň jednostranné chodníky pozdĺž ciest v chýbajúcich úsekoch.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Kvalitná miestna dopravná infraštruktúra
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	dĺžka vybudovaných chodníkov: min. 1,5 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. výber dodávateľa / 4. realizácia stavby
Náklady	200 000 Eur
Financovanie	obec, dotácie zo ŠR
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.2.1 Výstavba kanalizácie a čistiarne odpadových vôd
Opis - stav pred realizáciou	Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu
Opis - výstupy	V celom zastavanom území obce bude vybudovaná splašková kanalizácia. Súčasťou projektu je aj výstavba čistiarne odpadových vôd.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015 – 2017
Väzba na cieľ	Dobudovanie technickej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce, podnikatelia
Indikátory monitoringu	Podiel napojených domácností na kanalizáciu: min. 95%
Riziká	neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Postup realizácie	1. žiadosť o NFP / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia stavby
Náklady	15 000 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ (95%)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.2.2 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
Opis - stav pred realizáciou	Systém miestneho rozhlasu je zastaraný
Opis - výstupy	Nadzemné vedenia a amplióny budú kompletne modernizované – vedenia budú uložené spolu s el. vedeniami NN alebo ako podz. vedenia
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Dobudovanie technickej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia stavby
Náklady	40 000 Eur
Financovanie	obec, dotácia zo ŠR
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.2.3 Modernizácia verejného osvetlenia
Opis - stav pred realizáciou	Systém verejného osvetlenia nedávno prešiel rekonštrukciou, nie je však dostatočne energeticky efektívny
Opis - výstupy	Uskutoční sa výmena svietidiel za energeticky úspornejšie svietidlá na báze LED technológie
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Dobudovanie technickej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Zníženie energetickej náročnosti o 15%
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. vypracovanie PD / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia stavby
Náklady	50 000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.2.4 Kameraný systém na verejných priestranstvách - rozšírenie
Opis - stav pred realizáciou	V obci bol v r. 2012 inštalovaný kamerový systém
Opis - výstupy	Kameraný systém na monitorovanie verejných priestranstiev bude inštalovaný na ďalších kľúčových verejných priestranstvách
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	-
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Dobudovanie technickej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce, podnikatelia
Indikátory monitoringu	Zníženie počtu prípadov majetkovej kriminality a vandalizmu o 20%
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	-
Náklady	25 000 Eur
Financovanie	dotácie zo ŠR, fondy EÚ
Zmluvné podmienky	-
Poznámky	-

Názov	A.3.1 Rekonštrukcia materskej školy
Opis - stav pred realizáciou	Stav materskej školy je nevyhovujúci, vzhľadom k rastu počtu detí
Opis - výstupy	Uskutoční sa komplexná rekonštrukcia budovy materskej školy
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	-
Obdobie realizácie	2015 – 2017
Väzba na cieľ	Zvýšenie štandardu vzdelávacích zariadení
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	-
Riziká	nezískanie NFP
Postup realizácie	1. žiadosť o NFP / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia stavby
Náklady	120 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov	A.3.2 Výstavba školskej telocvične
Opis - stav pred realizáciou	ZŠ nedisponuje telocvičňou
Opis - výstupy	Vybudovaná bude krytá telocvičňa, pristavaná k objektu ZŠ
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Zvýšenie štandardu vzdelávacích zariadení
Užívatelia	obyvatelia obce - deti
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. vypracovanie PD / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia stavby
Náklady	1 300 000 Eur
Financovanie	obec, dotácie zo ŠR
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.3.3 Vytvorenie špecializovaných učební ZŠ
Opis - stav pred realizáciou	ZŠ nedisponujú dobre vybavenými špecializovanými učebňami
Opis - výstupy	V priestoroch ZŠ budú zriadené a primerane vybavené špecializované učebne (prírodovedné laboratórium, IT učebňa)
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	ZŠ
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Zvýšenie štandardu vzdelávacích zariadení
Užívatelia	žiaci ZŠ, pracovníci ZŠ, obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie / 2. žiadosť o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	200 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ (95%)
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.4.1 Modernizácia zdravotného strediska
Opis - stav pred realizáciou	Zastarané, nevyhovujúce interiérové a prístrojové vybavenie, nevyužívané priestory, absencia zdravotných a sociálnych služieb
Opis - výstupy	Zmodernizované priestory poskytujúce možnosť rozšírenia poskytovaných zdravotných a sociálnych služieb
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, komunitné centrum
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Zvýšenie štandardu zdravotníckych zariadení
Užívatelia	obyvatelia obce a spádového regiónu
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie / 2. žiadosť o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	600 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ (95%)
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.4.2 Obnova a modernizácia kultúrneho domu
Opis - stav pred realizáciou	Stav kultúrneho domu je nevyhovujúci
Opis - výstupy	Objekt kultúrneho domu bude kompletne rekonštruovaný a prispôbený aktuálnym potrebám
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Zvýšenie štandardu budov pre kultúru a šport
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia stavby
Náklady	200 000 Eur
Financovanie	obec, fondy EÚ, dotácie zo ŠR
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.4.3 Obnova amfiteátra s parkom
Opis - stav pred realizáciou	Areál amfiteátra a parku nie je vo vyhovujúcom stave; v poslednom čase boli rekonštruované len chodníky
Opis - výstupy	Amfiteáter, vrátane vybavenia a areálovej zelene, bude obnovený a prispôsobený aktuálnym požiadavkám
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Zvýšenie štandardu budov pre kultúru a šport
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie / 2. žiadosť o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	150 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ (95%)
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.4.4 Úprava areálov cintorínov a domov smútku
Opis - stav pred realizáciou	Areály cintorínov s domami smútku nie sú primerane vybavené
Opis - výstupy	V areáloch cintorínov budú dobudované chodníky, parkovacie miesta, obnovené oplatenie, osvetlenie, ozvučenie. Komplexne budú rekonštruované domy smútku.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Zvýšenie štandardu budov pre kultúru a šport
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP
Postup realizácie	–
Náklady	150 000 Eur
Financovanie	obec, fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.4.5 Rekonštrukcia a rozšírenie športového areálu
Opis - stav pred realizáciou	Stav športového areálu je nevyhovujúci
Opis - výstupy	Športový areál bude rekonštruovaný, zlepší sa jeho vybavenie a rozšíri sa o nové športoviská.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Zvýšenie štandardu budov pre kultúru a šport
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia
Náklady	150 000 Eur
Financovanie	obec, dotácie zo ŠR
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

4.3 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť B – Rozvoj bývania, podnikania a životné prostredie

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít

Názov	B.1.1 Výstavba nájomných bytov
Opis - stav pred realizáciou	Najmä mladé rodiny nedisponujú kapitálom na kúpu bytu
Opis - výstupy	Výstavbou bytových domov vznikne alternatíva voči individuálnej bytovej výstavbe rodinných domov dostupných len pre vyššie príjmové skupiny a súčasne sa v obci stabilizujú perspektívni obyvatelia
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015 – 2017
Väzba na cieľ	Oživenie bytovej výstavby
Užívatelia	obyvatelia obce – mladé rodiny
Indikátory monitoringu	Počet nových bytov v nájomných bytových domoch: min. 12
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	300 000 Eur
Financovanie	úver ŠFRB, súkromné zdroje
Zmluvné podmienky	–

Názov	B.1.2 Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom a vytvorenie stavebných pozemkov
Opis - stav pred realizáciou	V obci je nedostatok stavebných pozemkov a súčasne veľký počet neobývaných domov, najmä v centrálnej časti
Opis - výstupy	Na súvislých lokalitách a v súlade s územným plánom obce budú usporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom (zlúčenie pozemkov), aby bola možná nová výstavba na stavebných pozemkoch.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	vlastníci nehnuteľností / pozemkov
Obdobie realizácie	2015 – 2017
Väzba na cieľ	Oživenie bytovej výstavby
Užívatelia	obyvatelia, vlastníci pozemkov
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nesúhlas vlastníkov pozemkov, nízky záujem o stavebné pozemky
Postup realizácie	–
Náklady	
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–

Názov	B.2.1 Podpora vzniku priemyselného parku
Opis - stav pred realizáciou	V obci je málo pracovných príležitostí
Opis - výstupy	Obec bude vyvíjať aktivity na získanie investora so záujmom o výstavbu a prevádzku priemyselnej zóny s ľahkou priemyselnou výrobou.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	RRA, SARIO
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Rozširovanie podnikateľských aktivít
Užívatelia	obyvatelia, podnikatelia
Indikátory monitoringu	Počet vytvorených pracovných miest: min. 50
Riziká	nezáujem investorov
Postup realizácie	–
Náklady	
Financovanie	obec, dotácia zo ŠR
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.2.2 Podpora vzniku nových prevádzok služieb a obchodu
Opis - stav pred realizáciou	Napriek vybudovanej základnej občianskej vybavenosti v obci chýbajú niektoré prevádzky služieb a obchodu.
Opis - výstupy	Zavedie sa systém motivácie občanov obce na začatie podnikania, zvlášť v segmente služieb pre obyvateľstvo a maloobchodných prevádzok. Možné nástroje motivácie: krátkodobé úľavy na dani z nehnuteľností, oslovenie potenciálnych podnikateľov a pod.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	podnikatelia
Obdobie realizácie	2015 – 2020
Väzba na cieľ	Rozširovanie podnikateľských aktivít
Užívatelia	obyvatelia
Indikátory monitoringu	Počet nových prevádzok obchodu a služieb: min. 5
Riziká	nezáujem podnikateľov
Postup realizácie	–
Náklady	2000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–

Názov	B.2.3 Revitalizácia bývalých poľnohospodárskych areálov
Opis - stav pred realizáciou	V obci sa nachádzajú nevyužívané, resp. nedostatočne využívané bývalé poľnohospodárske areály (lokalita Pappmajor)
Opis - výstupy	Bývalý poľnohospodársky areál bude revitalizovaný a využitý pre novú funkciu – nepoľnohospodárska výroba, prípadne agroturistika
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	vlastníci pozemkov
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Rozširovanie podnikateľských aktivít
Užívatelia	podnikatelia
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezáujem podnikateľov
Postup realizácie	–
Náklady	
Financovanie	súkromné zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.2.4 Podpora samozamestnanosti obyvateľov
Opis - stav pred realizáciou	Počet podnikateľov a vytvorených pracovných miest v obci je nízky
Opis - výstupy	Zavedie sa systém motivácie občanov na samozamestnanie ako SZČO v oblasti poskytovania služieb, remeselných činností, poľnohospodárskych aktivít.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	obyvatelia obce
Obdobie realizácie	2016 – 2020
Väzba na cieľ	Rozširovanie podnikateľských aktivít
Užívatelia	obyvatelia
Indikátory monitoringu	Počet nových podnikateľov: 10
Riziká	nezáujem obyvateľov
Postup realizácie	–
Náklady	500 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.2.5 Katalóg priestorov vhodných na podnikanie
Opis - stav pred realizáciou	V obci je mnoho nevyužitých objektov, najmä v centrálnej zóne
Opis - výstupy	Do katalógu budú so súhlasom vlastníkov zaradené rodinné domy, vhodné na prestavbu alebo náhradnú novú výstavbu pre účely občianskej vybavenosti. Obec zabezpečí medializáciu katalógu publikovaním na internetovej stránke.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Rozširovanie podnikateľských aktivít
Užívatelia	obyvatelia obce, vlastníci nehnuteľností
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezáujem vlastníkov nehnuteľností
Postup realizácie	–
Náklady	1000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.3.1 Rozšírenie a prevádzkovanie zberného dvora
Opis - stav pred realizáciou	V obci je nedostatočne vybavený zberný dvor
Opis - výstupy	Zberný dvor sa rozšíri, primerane vybaví a zaháji sa prevádzkovanie recyklácie
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015 – 2017
Väzba na cieľ	Environmentálne prijateľné riešenie problémov s odpadom
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Podiel separovaného odpadu z celkového množstva komunálneho odpadu: min. 15%
Riziká	nedostatočné environmentálne povedomie obyvateľov
Postup realizácie	–
Náklady	80 000 Eur
Financovanie	Environmentálny fond
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.3.2 Organizovanie zberových akcií
Opis - stav pred realizáciou	Zber odpadu a recyklácia odpadu neprebieha efektívne
Opis - výstupy	Každoročne organizované zberové akcie budú motivovať obyvateľov, aby prispeli k zlepšeniu životného prostredia v obci. Akciu je vhodné propagovať v obecnom rozhlas, prípadne prostredníctvom informačného letáku a podporiť paralelnými súťažnými akciami (brigádami) a osvetovými aktivitami.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	obyvatelia, ZŠ
Obdobie realizácie	2015 – 2020
Väzba na cieľ	Environmentálne prijateľné riešenie problémov s odpadom
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Počet podujatí ročne: 2
Riziká	nedostatočné environmentálne povedomie obyvateľov
Postup realizácie	–
Náklady	1000 Eur ročne
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.3.3 Odstránenie čiernych skládok v katastri
Opis - stav pred realizáciou	V katastri obce sa v niektorých lokalitách nachádzajú čierne skládky menšieho rozsahu
Opis - výstupy	Čierne skládky budú úplne odstránené
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Environmentálne prijateľné riešenie problémov s odpadom
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatočné environmentálne povedomie obyvateľov
Postup realizácie	–
Náklady	10 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ (95%)
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.4.1 Revitalizácia a výsadba zelene v katastri
Opis - stav pred realizáciou	Ekologická stabilita územia je nízka
Opis - výstupy	Zvýši sa podiel zelene a zlepši sa štruktúra využitia pôdy výsadbou línií a plôch krajinej zelene, vsakovacích pásov. Na výsadbu líniovej zelene a vetrolamov je vhodné využiť plochy pozdĺž poľných ciest, hraníc honov, tokov.
Garant	poľovnícke združenie
Kontaktná osoba garanta	–
Spolupráca	obec, vlastníci pozemkov
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Zvýšenie krajinnookologických a estetických kvalít územia
Užívatelia	obyvatelia obce, poľnohospodári
Indikátory monitoringu	Dĺžka revitalizovanej líniovej zelene: min 5 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezáujem vlastníkov pozemkov
Postup realizácie	–
Náklady	30 000 Eur
Financovanie	Environmentálny fond
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.4.2 Kultivácia a údržba verejnej zelene v uliciach obce
Opis - stav pred realizáciou	Aj napriek zlepšeniu pretrváva nedostatok kvalitnej zelene v uliciach obce
Opis - výstupy	V uliciach obce a na verejných priestranstvách bude udržiavaná a revitalizovaná líniová a uličná zeleň
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015 – 2017
Väzba na cieľ	Zvýšenie krajinnookologických a estetických kvalít územia
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nekoncepčná výsadba
Postup realizácie	–
Náklady	50 000 Eur
Financovanie	obec, fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.4.3 Protipovodňové úpravy
Opis - stav pred realizáciou	V obci je problém so spodnými vodami i svahovými vodami
Opis - výstupy	Zrealizujú sa protipovodňové opatrenia na ochranu zastavaného územia pred spodnými vodami a svahovými vodami – úpravou tokov, vytvorením vsakovacích pásov atď.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	Vlastníci pozemkov, SVP, š.p.
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Zvýšenie krajinnoeekologických a estetických kvalít územia
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nekonceptná výsadba
Postup realizácie	–
Náklady	10 000 Eur
Financovanie	obec, fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

4.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť C – Služby a možnosti pre obyvateľov a návštevníkov

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít

Názov	C.1.1 Vybudovanie regionálnych cyklotrás
Opis - stav pred realizáciou	Cyklistické trasy v obci a v okolí nie sú vybudované ani vyznačené
Opis - výstupy	V obci budú vybudované cyklotrasy regionálneho významu, zabezpečujúce napojenie na Pohronskú cyklotrasu a okolité mestá – Levice a Želiezovce
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Vytvorenie možností pre cykloturistiku
Užívatelia	obyvatelia, návštevníci
Indikátory monitoringu	Dĺžka cyklistických trás: min. 5 km
Riziká	komplikované vlastnícke vzťahy k pozemkom
Postup realizácie	1. vypracovanie PD + rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	400 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ (95%)
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.1.2 Vyznačenie / vybudovanie miestnych cyklotrás
Opis - stav pred realizáciou	Cyklistické trasy v obci a v okolí nie sú vybudované ani vyznačené
Opis - výstupy	Na účelových a poľných cestách budú vyznačené / vybudované cyklotrasy miestneho významu
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Vytvorenie možností pre cykloturistiku
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Dĺžka cyklistických trás: min. 5 km
Riziká	komplikované vlastnícke vzťahy k pozemkom
Postup realizácie	1. vypracovanie PD + rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	150 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ (95%)
Zmluvné podmienky	–

Názov	C.2.1 Zriadenie obecného múzea
Opis - stav pred realizáciou	Cyklistické trasy v obci a v okolí nie sú vybudované ani vyznačené
Opis - výstupy	V rekonštruovanom tradičnom ľudovom dome bude vytvorená expozícia tradícií a histórie obce v podobe obecného múzea
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Nové atrakcie cestovného ruchu
Užívatelia	návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezáujem návštevníkov, nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	100 000 Eur
Financovanie	obec, dotácie zo ŠR, sponzori, fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.2.2 Využitie rybníka pre vidiecky cestovný ruch
Opis - stav pred realizáciou	Atraktívne prostredie rybníka, nachádzajúceho sa neďaleko obce, nie je dostatočne využité pre oddychové a rekreačné aktivity
Opis - výstupy	Okolie rybníka bude upravené a vybavené rôznymi atrakciami – s možnosťou rybolovu, športových a oddychových aktivít v prírodnom prostredí
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	Rybársky spolok, vlastníci pozemkov
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Nové atrakcie cestovného ruchu
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezáujem návštevníkov a vlastníkov, nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	50 000 Eur
Financovanie	obec, súkromné zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.3.1 Udržiavanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrno-spoločenského života
Opis - stav pred realizáciou	Obec pravidelne organizuje menšie kultúrno-spoločenské podujatia
Opis - výstupy	Každoročne bude zostavovaný pestrý a vyvážený program kultúrnych a spoločenských podujatí s ohľadom na záujmy rôznych cieľových a vekových skupín obyvateľov. Potrebné je udržanie a podporovanie tradičných a osvedčených aktivít, pri každoročnej inovácii a obmene niektorých podujatí.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	spoločenské organizácie, ZŠ
Obdobie realizácie	2015 – 2020
Väzba na cieľ	Pestrý kultúrno-spoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Počet podujatí ročne: 4
Riziká	nezáujem obyvateľov / návštevníkov
Postup realizácie	–
Náklady	3000 Eur ročne
Financovanie	obec, granty, sponzori
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.3.2 Oblastný kalendár kultúrnych a športových udalostí, slávností
Opis - stav pred realizáciou	Aktivity obcí nie sú dostatočne propagované a koordinované
Opis - výstupy	V spolupráci s miestnymi organizáciami a okolitými obcami (napr. v rámci mikroregiónu) by bolo vhodné vydávať Kalendár podujatí so zoznamom kultúrnych, spoločenských a športových podujatí, ktorý by sa mohol distribuovať aj v okolitých obciach.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	spoločenské organizácie, mikroregión
Obdobie realizácie	2015 – 2020
Väzba na cieľ	Pestrý kultúrno-spoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	zvýšenie návštevnosti avizovaných podujatí o 20%
Riziká	nezáujem obyvateľov, návštevníkov
Postup realizácie	–
Náklady	500 Eur ročne
Financovanie	obec, sponzori
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.3.3 Výstavy umeleckých výrobkov a prác
Opis - stav pred realizáciou	
Opis - výstupy	Pravidelné výstavy ručných prác, obrazov, starožitností, výtvarných prác detí budú prezentovať rôzne výrobky a práce, najmä ľudového umenia.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	ZŠ, spoločenské organizácie
Obdobie realizácie	2015 – 2020
Väzba na cieľ	Pestrý kultúrno-spoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	počet podujatí ročne: 2
Riziká	nezáujem obyvateľov
Postup realizácie	–
Náklady	1000 Eur ročne
Financovanie	obec, sponzori
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.3.4 Organizovanie besied a spoločenských podujatí pre obyvateľov
Opis - stav pred realizáciou	
Opis - výstupy	Pre obyvateľov budú zorganizované besedy so známymi osobnosťami regiónu, s pamätníkmi o minulosti, čítania literárnych ukážok, osvetové prednášky na aktuálne témy – napr. so zdravotníkom, daňovým poradcom, chovateľmi a pod.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starostka
Spolupráca	ZŠ, spoločenské organizácie
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Pestrý kultúrno-spoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	počet podujatí ročne: 2
Riziká	nezáujem obyvateľov
Postup realizácie	–
Náklady	500 Eur ročne
Financovanie	obec, sponzori
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.3.5 Priestory pre klubové aktivity
Opis - stav pred realizáciou	Aktivita spoločenských organizácií je nízka
Opis - výstupy	Obec po modernizácii kultúrneho domu vyčlení priestory pre klubové aktivity mládeže / seniorov alebo spoločenských organizácií
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	spoločenské organizácie, seniori, mládež
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Pestrý kultúrno-spoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezáujem obyvateľov
Postup realizácie	–
Náklady	2000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.4.1 Doplnenie obsahu a permanentná aktualizácia webstránky obce
Opis - stav pred realizáciou	Obec má oficiálnu stránku www.tekovskeluzany.sk
Opis - výstupy	Informačný obsah bude rozšírený, prípadne sa zavedú interaktívne funkcie (riadené diskusné fórum), zverejňovanie rôznych dokumentov týkajúcich sa rozvoja obce, podpora funkcií e-governmentu.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015 – 2016
Väzba na cieľ	Efektívne informovanie obyvateľov a návštevníkov obce
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	Zvýšenie návštevnosti stránky o 50%
Riziká	–
Postup realizácie	–
Náklady	5000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.4.2 Systém elektronickej komunikácie s občanmi
Opis - stav pred realizáciou	Komunikácia s občanmi prebieha hlavne tradičným spôsobom (miestny rozhlas ...)
Opis - výstupy	Vytvorí sa informačný systém pre zlepšenie elektronickej komunikácie obce s občanmi (systém informovania prostredníctvom e-mailov, sms), geoinformačných systémov, investície do hardvérového a softvérového vybavenia
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	-
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Efektívne informovanie obyvateľov a návštevníkov obce
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	-
Riziká	nízky záujem
Postup realizácie	-
Náklady	5000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	-
Poznámky	-

Názov	C.4.3 Zlepšenie vybavenia knižnice a zavedenie elektronického výpožičného systému
Opis - stav pred realizáciou	V obci je miestna knižnica poskytujúca služby výpožičiek občanom
Opis - výstupy	Vybavenie knižnice sa zlepší – doplnením materiálneho vybavenia, ako aj knižničného fondu. Zavedie sa progresívny elektronický výpožičný systém.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	-
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Efektívne informovanie obyvateľov a návštevníkov obce
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	-
Riziká	nezáujem obyvateľov
Postup realizácie	-
Náklady	20 000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	-
Poznámky	-

Názov	C.4.4 Osadenie orientačných a navigačných tabúl'
Opis - stav pred realizáciou	V obci chýba informačný systém informačných tabúl'
Opis - výstupy	Pre zlepšenie propagácie obce, turistických možností a ďalších zaujímavostí obce budú na prístupových komunikáciách do obce umiestnené navigačné tabule a v uzlových priestoroch aj informačné tabule.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	-
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Efektívne informovanie obyvateľ'ov a návštevníkov obce
Užívatelia	návštevníci, podnikatelia
Indikátory monitoringu	-
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	-
Náklady	150 000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	-
Poznámky	-

Názov	C.4.5 Vydávanie obecného občasníka
Opis - stav pred realizáciou	Obec v minulosti vydávala obecný občasník
Opis - výstupy	Bude obnovené vydávanie obecného občasníka s informáciami o dianí v obci
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	-
Obdobie realizácie	2018
Väzba na cieľ	Efektívne informovanie obyvateľ'ov a návštevníkov obce
Užívatelia	Obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	-
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	-
Náklady	500 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	-
Poznámky	-

5. Realizačná časť

Realizačná časť programu rozvoja nadväzuje na programovú časť a spolu s finančnou časťou predstavujú implementačnú časť programového dokumentu. Obsahuje opis organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie, opis komunikačnej stratégie vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám, opis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programového dokumentu vo väzbe na merateľné ukazovatele stanovené v programovej časti. Ďalej obsahuje návrh iniciačného akčného plánu na najbližšie obdobie – I. etapu realizácie.

5.1 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie

Organizačné zabezpečenie realizácie jednotlivých projektov a aktivít je určené v programovej časti. Osobitne pre každý projekt / aktivitu je určený zodpovedný subjekt – tzv. garant, prípadne aj spolupracujúce subjekty. Vo väčšine prípadov je ako zodpovedný subjekt určená obec, resp. iné organizačné zložky správy obce (odborné komisie, oddelenia na obecnom úrade).

Obec vykonáva svoje činnosti prostredníctvom svojich orgánov. Najvyšším orgánom je obecné zastupiteľstvo, ktoré môže zriaďovať ako svoje poradné orgány odborné komisie. Vo vzťahu k PHSR je obecné zastupiteľstvo kompetentným orgánom na jeho schvaľovanie. Najvyšším výkonným orgánom a predstaviteľom obce je starosta. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Obecný úrad a jeho organizačné zložky organizačne a administratívne zabezpečujú fungovanie obce.

Pri zabezpečení realizácie, ako aj monitorovania a hodnotenia programového dokumentu, bude mať rozhodujúce kompetencie pracovná skupina, pozostávajúca zo zástupcov obce, samosprávy, občanov a expertov. Predmetom jej činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu. Jej úlohou nebude priamo realizovať jednotlivé projekty a opatrenia, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že väčšinu projektov bude realizovať obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

5.2 Časový harmonogram realizácie

Pre jednotlivé aktivity a projekty sú definované približné obdobia realizácie – tzv. etapy. Časový harmonogram realizácie rozlišuje 2 etapy a výhľadové obdobie:

- I. etapa (2015 – 2017)
- II. etapa (2018 – 2020)
- výhľad (po roku 2020)

Etapy, resp. obdobia realizácie, sú uvedené v opise jednotlivých aktivít / projektov v programovej časti. Pre I. etapu je vypracovaný podrobný akčný plán.

5.3 Monitorovanie a hodnotenie plnenia programového dokumentu

Systém monitorovania a hodnotenia

Systém monitorovania spočíva v sledovaní zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov). Súčasne je potrebné hodnotiť plnenie opatrení, aktivít a projektov stanovených v akčnom pláne. Tieto úlohy bude vykonávať pracovná skupina zodpovedná za implementáciu. Pre hodnotenie sú stanovené kritériá podľa nasledujúcej tabuľky.

Kritéria hodnotenia PHSR

P. č.	Skupina kritérií / kritérium	Váha kritéria	Rozsah bodového hodnotenia	Poznámka
1.	Obsah dokumentu	neurčené	0-4	–
2.	Väzby dokumentu na iné strategické dokumenty na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	neurčené	0-4	–
3.	Súlad navrhovanej stratégie s potenciálom územia/zdrojmi	neurčené	0-4	–
4.	Postupy hodnotenia a monitorovania	neurčené	0-4	–
5.	Zrozumiteľnosť dokumentu	neurčené	0-4	–
6.	Iné		0-4	–
Spolu				

Pracovná skupina by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili prípadné zmeny.

Výstupom hodnotenia je hodnotiaca správa za príslušný kalendárny rok, ktorá zhodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov. Plán priebežných hodnotení je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Pre každý kalendárny rok, vo väzbe na prípravu rozpočtu a zasadnutie pracovnej skupiny, odporúčame aktualizovať, resp. pripraviť akčný plán, ktorý pre jednotlivé aktivity a projekty podrobne definuje úlohy a postupové kroky potrebné pre ich realizáciu v danom roku.

Podkladom pre monitorovanie a hodnotenie plnenia programového dokumentu sú merateľné ukazovatele, ktoré sú priradené každej aktivite / projektu v programovej časti.

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2014 - 2020

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	2017 (po ukonč. I. etapy)	<ul style="list-style-type: none"> podľa rozhodnutia obce / vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	–	<ul style="list-style-type: none"> v prípade zmenených skutočností
Tematické hodnotenie časti PHSR	2016	<ul style="list-style-type: none"> téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci rok kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		<ul style="list-style-type: none"> pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti		<ul style="list-style-type: none"> na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Z procesu monitorovania a hodnotenia je potrebné vyhotoviť záznam a monitorovaciu správu. Rovnako sa vyhotovuje správa aj z verejného prerokovania PHSR a z prerokovania jeho aktualizácie – podľa vzoru v tabuľke.

Vzor záznamu z verejného prerokovania PHSR

Zápis o prerokovaní PHSR

Termín pripomienkovania:

Pripomienka č. 1

Text pripomienky:

Pripomienka sa týka časti dokumentu:

Zaslal: (názov komisie a dátum zasadnutia)

Zdôvodnenie:

Vyjadrenie samosprávneho orgánu: *pripomienku akceptujeme/neakceptujeme*

Zdôvodnenie samosprávneho orgánu:

.....

Počet pripomienok: celkový počet: akceptované:

Zápis spracoval: dňa:

Aktualizácia programového dokumentu

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce má charakter otvoreného dokumentu, ktorý sa mení a dopĺňa podľa potreby. Skutočnosti zistené pri monitorovaní budú slúžiť pre uskutočnenie revízie aktuálnosti stratégie, čo môže viesť k jej prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov – úspešne zavŕšené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Plánované projekty a aktivity možno považovať za splnené, ak boli

realizované v opísanom rozsahu a v stanovenom čase, ktoré sú ekvivalentom ukazovateľov úspešnosti projektu.

Po uplynutí plánovacieho horizontu, programového obdobia alebo v prípade zmien príslušnej legislatívy sa odporúča vypracovanie nového strategického programového dokumentu. Potrebu rozsiahlejšej aktualizácie môže vyvolať i závažnejšia zmena vonkajších podmienok. Podľa aktuálnych výziev by sa mala preveriť kompatibilita navrhovaných opatrení, aktivít a projektov s možnosťami ich financovania a tomu prispôbiť výber nových projektov.

5.4 Komunikačná stratégia k cieľovým skupinám

Komunikácia a prezentácia programu rozvoja

Program rozvoja je dôležitým komunikačným nástrojom i nástrojom marketingovej komunikácie. Obec, ktorá má vypracovaný program rozvoja a verejne ho aj prezentuje, môže takto získať väčšiu dôveryhodnosť aj u potenciálnych investorov, ktorí sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa stability rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch obcí.

Ďalšou cieľovou skupinou sú miestni obyvatelia. Na túto cieľovú skupinu sa komunikačné aktivity orientovali počas spracovania dokumentu. Komunikácia s verejnosťou by mala pokračovať aj naďalej – jednak priamym zapojením a tiež zverejňovaním každoročných hodnotiacich správ o plnení programu a aktuálnych akčných plánov na najbližšie obdobie.

Hlavným komunikačným kanálom je internetová stránka obce (www.tekovskeluzany.sk), ktorá funguje v 2 jazykových mutáciách. Doplnkovo sa na tento účel využíva miestny rozhlas a informačná tabuľa. V menších obciach je významná aj úloha neformálnej komunikácie poslancov miestnej samosprávy a vedenia obce smerom k občanom pri informovaní o aktuálnych otázkach rozvoja obce.

Komunikácia so samosprávnym krajom

Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných inštitúcií regionálnej úrovne – samosprávneho kraja a/alebo regionálnej rozvojovej agentúry. Vo fáze realizácie a aktualizácie programu rozvoja je žiadúce oboznamovať samosprávny kraj so základnými informáciami o vybraných kľúčových projektoch a aktivitách, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, aby tieto projekty mohli byť zaradené do zásobníka projektov.

5.5 Akčný plán iniciačný

Súčasťou realizačnej časti PHSR je akčný plán. Je spracovaný pre jednotlivé prioritné oblasti a obsahuje aktivity na obdobie aktuálneho rozpočtového roku a ďalších 2 rokov ($n+2$). Akčný plán má iniciačný charakter – na krátke obdobie, preto ho bude potrebné priebežne v nasledujúcich rokoch dopĺňať o nové aktivity.

Akčný plán pre Prioritnú oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie A.1			
A.1.2 Rekonštrukcia chodníkov	2016 -2017	obec	Obec, dotácie zo ŠR
A.1.3 Výstavba chodníkov	2016 - 2017	obec	Obec, dotácie zo ŠR
Opatrenie A.2			
A.2.1 Výstavba kanalizácie a ČOV	2015 - 2017	obec	fondy EÚ
A.2.4 kamerový systém na verejných priestranstvách – rozšírenie	2016 – 2017	obec	dotácia zo ŠR, fondy EÚ
Opatrenie A.3			
A.3.1 Rekonštrukcia materskej školy	2015 – 2017	obec	fondy EÚ
A.3.3 Vytvorenie špecializovaných učební ZŠ	2016 – 2017	obec	fondy EÚ
Opatrenie A.4			
A.4.2 Obnova a modernizácia kultúrneho domu	2016 – 2017	obec	obec, fondy EÚ

Akčný plán pre Prioritnú oblasť B – Rozvoj bývania, podnikania a životné prostredie

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie B.1			
B.1.2 Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom a vytvorenie stavebných pozemkov	2015 – 2017	obec	obec
Opatrenie B.2			
B.2.2 Podpora vzniku nových prevádzok Služieb a obchodu	2015 -	obec	obec
B.2.4 Podpora samozamestnanosti obyvateľov	2016 -	obec	obec
Opatrenie B.3			
B.3.1 Rozšírenie a prevádzkovanie zberného dvora	2015 -	obec	Envirofond
B.3.2 Organizovanie zberových akcií	2015 – 2020	obec	obec
B.3.3 Odstránenie čiernych skládok v katastri	2016 – 2017	obec	fondy EÚ
Opatrenie B.4			
B.4.2 Kultivácia a údržba verejnej zelene	2015 – 2017	obec	obec, fondy EÚ

Akčný plán pre Prioritnú oblasť C – Služby a možnosti pre obyvateľov a návštevníkov

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie C.1			
C.1.2 Vyznačenie/vybudovanie cyklotrás	2016 – 2017	obec	Fondy EÚ

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie C.2			
C.2.1 Zriadenie miestneho múzea	2016 – 2017	obec	obec, dotácie zo ŠR, sponzori, fondy EÚ
Opatrenie C.3			
C.3.1 Udržiavanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrno-spoločenského života	2015 -	obec	obec, granty, sponzori
C.3.3 Výstavy umeleckých výrobkov a prác	2015 -	obec	obec, sponzori
Opatrenie C.4			
C.4.1 Doplnenie obsahu a permanentná aktualizácia webstránky obce	2015 – 2016	obec	obec
C.4.3 Zlepšenie vybavenia knižnice a zavedenie elektronického výpožičného systému	2016 – 2017	obec	obec
C.4.4 Osadenie orientačných a navigačných tabúl	2016 – 2017	obec	obec

6. Finančná časť

6.1 Finančné zabezpečenie realizácie

Finančná časť obsahuje návrh finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít s preferovaným modelom viaczdrojového financovania, s prepojením na programový rozpočet obce.

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu. Pre jednotlivé aktivity a projekty sú predbežne určené nielen náklady, ale aj zdroje financovania.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov, tak ako boli definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tekovské Lužany, budú v zásade pochádzať z troch hlavných zdrojov:

- verejné zdroje (rozpočet obce, štátny rozpočet)
- súkromné zdroje
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza rozpočtovej situácie, zdroje obce aj v prípade optimálneho vývoja umožňujú realizovať len menšie investičné akcie. Pre väčšie projekty bude preto nutné získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s variantom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Z hľadiska investičných projektov obcí prichádzajú do úvahy:

- Štátny fond rozvoja bývania - príspevky na výstavbu nájomných bytových domov podľa stanovených kritérií
- Environmentálny fond – príspevky na projekty v oblasti životného prostredia

Isté možnosti pre financovanie menších projektov v oblasti kultúry a športu vyplývajú z výziev vypisovaných Nitrianskym samosprávnym krajom.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počíta s príspevkami zo súkromných zdrojov, prípadne sa budú realizovať v spolupráci s verejným sektorom.

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovňovanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania
- Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch
- Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pre naše územie nie je relevantný

V programovom období 2014 – 2020 bude pomoc z fondov EÚ čerpaná prostredníctvom operačných programov:

- OP Efektívna verejná správa
- OP Integrovaná infraštruktúra
- Integrovaný regionálny operačný program
- OP Kvalita životného prostredia
- OP Ľudské zdroje
- Program rozvoja vidieka
- OP Výskum a inovácie
- OP Rybné hospodárstvo
- OP Technická pomoc

Obce sa budú môcť uchádzať o finančné prostriedky predovšetkým z Integrovaného regionálneho operačného programu, prostredníctvom Programu rozvoja vidieka.

Na podporu projektov cezhraničnej spolupráce obcí a ďalších subjektov je možné využiť programy cezhraničnej spolupráce a programy medziregionálnej spolupráce EÚ (Interreg a i.).

Pri definovaní opatrení, aktivít a projektov v tomto programovom dokumente boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

6.2 Finančný plán

Súčasťou indikatívneho finančného plánu je:

- indikatívny rozpočet na roky 2015 – 2020 – pre jednotlivé priority
- finančný rámec plánovaných projektov a aktivít – pre jednotlivé priority

Schválený indikatívny rozpočet sa zapracuje do programového rozpočtu obce a ďalších záväzných dokumentov, vrátane akčných plánov.

Indikatívny rozpočet - sumarizácia v tis. Eur

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu
Prioritná oblasť A - Investície do základnej infraštruktúry	3000	3000	3000	3000	3000	2935	17935
Prioritná oblasť B - Rozvoj bývania, podnikania a životné prostredie	80	80	80	80	80	89,5	489,5
Prioritná oblasť C - Služby a možnosti pre obyvateľov a návštevníkov	130	130	130	130	130	145	795

Finančný rámec pre realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry (v tis. Eur)

Označ. opatr.	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A.1.	A.1.1	300	300					-	
A.1	A.1.2	200	200						
A.1	A.1.3	200	200						
A.2	A.2.1	15000	15000	5000	10000				
A.2	A.2.2	40	40	40					
A.2	A.2.3	50	50	50					
A.2	A.2.4	25	25	25					
A.3	A.3.1	120	120	36	84				
A.3	A.3.2	1300	1300	1300					
A.3	A.3.3	200	200	60	140				
A.4	A.4.1	200	200	100	100				
A.4	A.4.2	150	150	150	100				
A.4	A.4.3	50	50	50					

A.4	A.4.4	100	100	100
A.4.	A.4.5	150	100	100

Finančný rámec pre realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť B – Rozvoj bývania, podnikania a životné prostredie (v tis. Eur)

Označ. opatrenia	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
B.1.	B.1.1	300					300	-	
B.1	B.1.2	-							
B.1	B.1.3	-							
B.2	B.2.1	2	2	2					
B.2	B.2.2	-							
B.2	B.2.3	0,5	0,5	0,5					
B.2	B.2.4	1	1	1					
B.3	B.3.1	80	80	80					
B.3	B.3.2	6	6	6					
B.3	B.3.3	10	10	3	7				
B.4	B.4.1	30	30	30					
B.4	B.4.2	50	50	15	35				
B.4	B.4.3	10	10	10					

Finančný rámec pre realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť C – Služby a možnosti pre obyvateľov a návštevníkov (v tis. Eur)

Označ. opatrenia	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
C.1.	C.1.1	400	400	120	280			-	
C.1	C.1.2	150	150	45	105				
C.2	C.2.1	100	100	100					
C.2	C.2.2	50	50	50					
C.3	C.3.1	18	18	18					

C.3	C.3.2	3	3	3
C.3	C.3.3	6	6	6
C.3	C.3.4	3	3	3
C.3	C.3.5	12	12	12
C.4	C.4.1	5	5	5
C.4	C.4.1	5	5	5
C.4	C.4.3	20	20	20
C.4	C.4.4	20	20	20
C.4	C.4.5	3	3	3

Z hľadiska finančného zabezpečenia existuje riziko, že obmedzené finančné zdroje nebudú postačovať na realizáciu všetkých navrhovaných projektov a aktivít. Je preto potrebné definovať priority. Na základe viackriteriálneho hodnotenia bola jednotlivým projektom / aktivitám priradená vysoká / stredná / nízka priorita.

Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov

Projekt / aktivita	Hodnotiace kritérium / hodnotenie (S = spĺňa / N = nespĺňa)	Body	Priorita
A.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Nevyhnutné z hľadiska dopravnej Obsluhy (S)	5	vysoká
A.1.2 Rekonštrukcia chodníkov	Nevyhnutné z hľadiska bezpečnosti (S)	5	vysoká
A.1.3 Výstavba chodníkov	Nevyhnutné z hľadiska bezpečnosti (S)	5	vysoká
A.2.1 Výstavba kanalizácie a čistiarne odpadových vôd	Nevyhnutné pre kvalitu bývania (S)	5	vysoká
A.2.2 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	Významné z hľadiska informovania obyvateľstva (S)	1	nízka
A.2.3 Modernizácia verejného osvetlenia	Dôležité pre energetické úspory (S)	3	stredná
A.2.4 Kamerový systém na verejných priestranstvách - rozšírenie	Dôležité z hľadiska bezpečnosti (S)	3	stredná
A.3.1 Rekonštrukcia materskej školy	Nevyhnutné z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	5	vysoká
A.3.2 Výstavba školskej telocvične	Nevyhnutné z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	5	vysoká
A.3.3 Vytvorenie špecializovaných učební ZŠ	Nevyhnutné z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	3	stredná
A.4.1 Modernizácia zdravotného strediska	Nevyhnutné z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	5	vysoká
A.4.2 Obnova a modernizácia kultúrneho domu	Nevyhnutné z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	1	nízka

Projekt / aktivita	Hodnotiace kritérium / hodnotenie (S = spĺňa / N = nespĺňa)	Body	Priorita
A.4.3 Obnova amfiteátra s parkom	Nevyhnutné z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	1	Nízka
A.4.4 Úprava areálov cintorínov a domov smútku	Nevyhnutné z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	4	vysoká
A.4.5 Rekonštrukcia a rozšírenie športového areálu	Nevyhnutné z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	3	stredná
B.1.1 Výstavba nájomných bytov	Nevyhnutné pre rozvoj bývania (S)	4	vysoká
B.1.2 Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom a vytvorenie stavebných pozemkov	Dôležité pre rozvoj bývania (S)	3	stredná
B.2.1 Podpora vzniku priemyselného parku	Nevyhnutné pre rozvoj podnikania (S)	4	vysoká
B.2.2 Podpora vzniku nových prevádzok služieb a obchodu	Nevyhnutné pre rozvoj podnikania (S)	4	vysoká
B.2.3 Revitalizácia bývalých poľnohospodárskych areálov	dôležité pre rozvoj podnikania (S)	3	stredná
B.2.5 Katalóg priestorov vhodných na podnikanie	Významné pre rozvoj podnikania (S)	1	nízka
B.3.1 Rozšírenie a prevádzkovanie zberného dvora	Dôležité z hľadiska udržateľného Rozvoja (S)	2	stredná
B.3.2 Organizovanie zberových akcií	Dôležité z hľadiska udržateľného Rozvoja (S)	3	stredná
B.3.3 Odstránenie čiernych skládok v katastri	Dôležité z hľadiska udržateľného Rozvoja (S)	4	vysoká
B.4.1 Revitalizácia a výsadba zelene v katastri	Nevyhnutné z hľadiska estetiky a ekologickej stability (S)	4	vysoká
B.4.2 Kultivácia a údržba verejnej zelene v uliciach obce	Nevyhnutné z hľadiska estetiky a ekologickej stability (S)	4	vysoká
C.1.1 Vybudovanie regionálnych cyklotrás	Dôležité z hľadiska rozvoja cestovného ruchu (S)	2	stredná
C.1.2 Vyznačenie / vybudovanie miestnych cyklotrás	Dôležité z hľadiska rozvoja cestovného ruchu (S)	2	stredná
C.2.1 Zriadenie obecného múzea	Dôležité z hľadiska rozvoja cestovného ruchu (S)	1	nízka
C.2.2 Využitie rybníka pre vidiecky cestovný ruch	Dôležité z hľadiska rozvoja cestovného ruchu (S)	1	nízka
C.3.1 Udržiavanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrno-spoločenského života	Dôležité pre kultúrno – spoločenský život (S)	2	stredná

Projekt / aktivita	Hodnotiace kritérium / hodnotenie (S = spĺňa / N = nespĺňa)	Body	Priorita
C.3.2 Oblastný kalendár kultúrnych a športových udalostí, slávností	Dôležité pre kultúrno – spoločenský život (S)	1	nízka
C.3.3 Výstavy umeleckých výrobkov a prác	Dôležité pre kultúrno – spoločenský život (S)	1	nízka
C.3.4 Organizovanie besied a spoločenských podujatí pre obyvateľov	Dôležité pre kultúrno – spoločenský život (S)	2	stredná
C.3.5 Priestory pre klubové aktivity	Dôležité pre kultúrno – spoločenský život (S)	3	stredná
C.4.1 Doplnenie obsahu a permanentná aktualizácia webstránky obce	Dôležité z hľadiska informovania obyvateľstva (S)	3	stredná
C.4.2 Systém elektronickej komunikácie s občanmi	Dôležité z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	2	stredná
C.4.3 Zlepšenie vybavenia knižnice a zavedenie elektronického výpožičného systému	Dôležité z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	2	stredná
C.4.4 Osadenie orientačných a navigačných tabúl	Nevyhnutné z hľadiska priestorovej Orientácie (S)	4	vysoká
C.4.5 vydávanie obecného občasníka	Významné z hľadiska informovania Obyvateľstva (S)	-	

7. Záver

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tekovské Lužany je strednodobý rozvojový dokument, s plánovacím horizontom do roku 2020, pričom stratégia rozvoja sa viaže k roku 2025. Dokument vyjadruje víziu a stratégiu rozvoja obce, ďalej podrobnejšie stanovuje priority, opatrenia a aktivity rozvoja obce. Je výsledkom spolupráce najvýznamnejších aktérov obce s externými expertmi.

Dokument tvorí 5 hlavných častí – analytická časť, strategická časť, programová časť, realizačná časť a finančná časť.

Dokument nepodlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov (posudzovaniu podliehajú len PHSR VÚC a krajských miest).

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tekovské Lužany po jeho prerokovaní schvaľuje obecné zastupiteľstvo, rovnako ako jeho aktualizácie.

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych aktivít a projektov v podobe iniciačného akčného plánu je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii.

Údaje o schválení PHSR

Dokument	Názov: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tekovské Lužany Štruktúra: v súlade s príslušnou legislatívou a Metodikou na vypracovanie PHSR
Spracovanie	Forma spracovania: s pomocou externých expertov Obdobie spracovania: 03/2015 – 05/2015 Riadiaci tím, pracovné skupiny – p. príloha Externá odborná spolupráca: Ekoplán, s.r.o. Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou Náklady na spracovanie – vlastné zdroje
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy (OZ) Verejné pripomienkovanie – prostredníctvom internetovej stránky
Schválenie	dňa 26.05.2015 uznesením OZ č. 129/2015

8. Prílohy

8.1 Zoznam členov pracovnej skupiny

Jaroslav Coplák – garant

Marián Kotora – koordinátor

Obyvatelia obce zapojení do dotazníkového prieskumu

8.2 Zoznam informačných zdrojov a východiskových dokumentov

Vstupné informácie pre spracovanie analýz

Prognostické údaje podporujúce vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a obce, MVRR SR, 2003.

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Štatistický úrad SR, 2002.

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, Štatistický úrad SR, 2013.

Vlastivedný slovník obcí na Slovensku – III. diel, Bratislava: Veda, 1977.

Metodické podklady

Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním.

Habilitačná práca, Bratislava: FA STU, 2013.

Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC.

Verzia 2.0. Bratislava: MDVRR SR, 2015.

McSweeney, E. Obecné strategické plánovanie, miestny ekonomický rozvoj a facilitovanie procesu. Kanadský urbanistický inštitút, 2001.

Miestna agenda 21 na Slovensku. Metodická príručka, Bratislava: REC, 2003.

Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Enterplan, 2002.

Smetanka, M. – Pašmik, I. Príručka pre miestne samosprávy. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí.

Zamkovský, J. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja – význam, štruktúra a základné metodické tézy. Banská Bystrica: CEPA, 2004.

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu (oblasť dát /téma)	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj - web
Národná stratégia regionálneho rozvoja (NSRR)	2030	národná	www.mindop.sk
Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020	2020	národná	Partnerskadohoda.gov.sk
PHSR Nitrianskeho samosprávneho kraja	2018	regionálna	www.unsk.sk
Územný plán regiónu Nitriansky samosprávny kraj		regionálna	www.unsk.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska		národná	www.telecom.gov.sk

8.3 Zoznam použitých skratiek

EAGGF – Európsky poľnohospodársky a garančný fond

ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF – Európsky sociálny fond

MDVRR – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja

NSK – Nitriansky samosprávny kraj

OP – operačný program

PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

RRA – regionálna rozvojová agentúra

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

ÚPN – územný plán

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

Poznámka: Akčný plán na obdobie x + 2 je v kapitole 5.5